

НЕДЈЕЉНИ

БАЊАЛУКА, 6. и 7. јула 1985.
Број 4446 Година XLII Цијена 32 динара

TRAVO

ГЛАС

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ОСИМ НЕДЈЕЉЕ

ИНТЕРВЈУ „НЕДЈЕЉНОГ ГЛАСА“

Др МИЈАТ ШУКОВИЋ, ПОДПРЕДСЈЕДНИК САВЕЗНОГ ИЗВРШНОГ ВИЈЕЉА

Стварамо нови привредни систем

• У поступку је доношење закона о планирању, девизном пословању, кредитним односима са иностранством, обављању привредних дјелатности у иностранству, о основама банкарског и кредитног система, као и низа других закона

• Никаква филозофија, никакав систем неће нас извести из садашњег стања ако више, организованије и продуктивније не будемо радили

СТРАНА 7.

НОВА ВЕЛИКА КАМПАЊА НА ПРИЈЕВЧУ И У ПОСАВИНИ

ЖЕТВА БЕЗ НЕПОЗНАНИЦА

• Босанскохерцеговачким ратарима је понуђено три динара више од јединствене југословенске цијене пшенице да би се изједначили услови привређивања • Хоће ли крајишки ратари предати млиноској индустрији 43.979 тона хљебног жита? • Отклоњене недоумице које би могле да утичу на смањење откупа.

СТРАНА 5.

КАМЕРОМ
У НАСТАВНОМ
ЦЕНТРУ
РАКОВАЧКЕ БАРЕ

Обука и дружење

Бранкица Ристић, Милица Дринић и Вероника Диздар разговарају са старјешином Ибрахимом КАРАЦИЋЕМ

БАЊАЛУКА, 5. јула - У организацији Општинског секретаријата за народну одбрану у Наставном центру Раковачке баре ових дана у току је обука омладинца и омладинки, рођених 1967. и 1968. године, који нису похађали средњу школу, нити су на било који начин били

упознати са предметом општенародна одбрана и друштвена самозаштита.

Настава траје десет дана, а изводе је старјешине Наставног батаљона територијалне одбране. Циљ овог окупљања је да се омладинци и омладинке оспособе

за редовно служење војног рока. Поред војне обуке организоване су и ваннаставне активности, као што су спортска такмичења, а дио слободног времена, млади користе гледањем филмова и ТВ емисија.

У склопу прославе Дана борца гостовао је КУД „Данко Митров“ из Врбање.

М. ДИЗДАР

Снимио: Р. ОСТОЈИЋ

ПОЛИТИЧКА ТРИБИНА

САВЕЗ КОМУНИСТА ДАНАС: ТЕЖЊЕ И ПРОТИВРЈЕЧНОСТИ

Демократски централизам без алтернативе

• У промјени своје социјално-класне структуре Савез комуниста би морао бити више класно „пристрасан“, тј. морао би са више одлучности радити на томе да у својим редовима има оне најспособније представнике радничке класе

СТРАНА 6.

ЕКОЛОШКИ РАЗГОВОРИ

ЧОВЈЕК И ЖИВОТНА СРЕДИНА

ОДГОВОРНОСТ ЗА БУДУЋНОСТ ГЕНЕРАЦИЈА

• Зашто је брига за средину на глобалном плану већа од оне на локалном? • До краја овог вијека резерве воде по становнику смањиће се за 35 посто

СТРАНА 9.

ДОДАТАК ЗА ГОДИШЊИ ОДМОР

Данас — посљедњи купон

• Објављивањем дванаестог купона - завршава се и друго коло наше Наградне игре „3.2.1.“ • У наредном броју листа „Глас“ објавићемо цоупон, који може да замјени било који купон

СТРАНА 13.

KRAJEM NEDJELJE

SUSRETI PRAVOG TRENUTKA

Intenzivna jugoslovenska diplomatska aktivnost koja, slijedeći Titov put, akcent stavlja na lične susrete i kontakte državnika, obilježila je proteklu sedmicu. Predsjednik Predsjedništva SFRJ Radovan Vlačković posjetio je zemlju juga Afrike u trenutku koji za njih ima izuzetan značaj. Riječ je o zemljama „Prve linije otpora“ rasističkom režimu u pretoriji koje na vlastitoj koži osjećaju agresorske prste pretorije. Mozambik, prošle godine gotovo primoran na „sporazum“ sa Južnom Afrikom, kao da nije dovoljno patio od napada gerile Huškane i potpomagane iz pretorije, nego je nedavno bio i meta upada južnoafričkih trupa. Nakon tobožnjeg povlačenja južnoafričkih okupacionih trupa iz Angole, njihov prodir u unutrašnjost zemlje je ponovo počeo. Zambija i Tanzanija duboko su angažovane u traženju mirnog rješenja za jug Afrike i proglašavanje nezavisnosti Namibije, u skladu sa odlukama Ujedinjenih nacija. Činjenica da se južna Afrika upravo direktno suprotstavlja takvom rješenju pokušavajući da postavi privremenu marionetsku vladu u Namibiji učinila je situaciju na jugu afričkog kontinenta još napetijom i eksplozivnijom.

Posjeta Radovana Vlačkovića ovim zemljama i poruke, podrške njihovoj borbi i pravednim naporima za konačno oslobođenje kontinenta od rasizma, dominacije eksploatacije, nesumnjivo su stigli u pravi trenutak za moralnu snagu i vjeru ovih naroda. Utoliko prije što su se ove zemlje suočile sa još jednom nadaćom - starašom sušom koja je u mnogim krajevima značila i glad. U neravnopravnom međunarodnom ekonomskim odnosima razgovori o saradnji između zemalja u razvoju, koji su vođeni i ovom prilikom, temelji su jačanju pozicije juga u odnosu na protekcionizam razvijenog sjevera. U okviru Vlačkovićeve turneje po jugu Afrike posjeta Angoli je osobita iz dva razloga - to je prva posjeta predsjednika Predsjedništva SFRJ ovoj zemlji od sticanja nezavisnosti, a pada upravo u vrijeme uoči ministarske konferencije nesvrstanih zemalja koja će se održati u Luandi.

Na sasvim drugom dijelu globusa, predsjednica Saveznog Izvršnog vijeća Milka Planinc boravi u posjeti Sovjetskom Savezu. Organizovana gotovo neposredno nakon boravka u SAD, ova posjeta na najbolji način ilustruje karakter naše nesvrstane i nezavisne spoljne politike orijentisane na jačanje miroljubive aktivne koegzistencije sa svim prijateljskim državama i narodima. I posjeta Sovjetskom Savezu je značajna po trenutku kad se odvija - u vrijeme veoma bitnih promjena na čelu sovjetske države.

Naime, nakon što je osam godina slijeden kurs objedinjavanja funkcija partijskog i državnog lidera u jednoj ličnosti, Mihail Gorbačov je odlučio da st prekinje, zadržavajući za sebe samo funkciju generalnog sekretara CK KPSS. Novi predsjednik Prezidijuma Vrhovnog sovjeta SSSR-a postao je Andrej Gromiko, političar koji je punih 28 godina usmjeravao kormilo sovjetske diplomatije. Na mjesto ministra inostranih poslova imenovan je Eduard Ševardnadze, dosadašnji prvi sekretar CK KP Gruzije i relativno nepoznata ličnost i na sovjetskoj, a pogotovo na svjetskoj sceni. Poznavaoci sovjetskih prilika vide u ovom zaokretu najavu suštinskih promjena u sovjetskoj politici, prvenstveno u pogledu odnosa sa drugom vlesilom.

Jugoslovenska predsjednica vlade postala je tako prvi sagovornik najviših sovjetskih ličnosti nakon ovih promjena. Naime, pored njenog kolege i domaćina Tihonova, Milka Planinc će razgovarati i sa sovjetskim partijskim liderom Mihajlom Gorbačevom. S obzirom da je akcent razgovora na ekonomskim pitanjima, utoliko prije što je SSSR naš prvi inostrani trgovinski partner, iza takve razgovore ovo je povoljan trenutak jer se u Sovjetskom Savezu upravo intenzivno radi na izradu plana ekonomskog razvoja za sljedeću petoljetku. A Jugoslavija koja je do sada bila osmi trgovinski partner ove zemlje, nesumnjivo će se naći na značajnom mjestu u spoljnotrgovinskom dijelu i ovog novog plana.

M. Karalić

NEORGANIZOVANI NA SVJETSKOM TRŽIŠTU

MNOGO IZVOZNIKA — MALA KORIST

Nastup naših kolektiva na svjetskom tržištu, često ima stihijan karakter, zbog čega se dešava da mljekare izvoze drvo, a fabrike automobila kukuruz.

BEOGRAD, 5. jula (Tanjug) - Spoljnom trgovinom i drugim poslovima sa partnerima u inostranstvu bavi se 1.230 jugoslovenskih radnih organizacija. Bar toliko ih je sudski registrovano za takve privredne aktivnosti. To i nije mali broj, ako se zna da završne račune sluzbi društvenog knjigovodstva podnosi oko 29 hiljada osnovnih organizacija udruženog rada. Sudeći po tome moglo bi se lako zaključiti da raspoložemo sa zaista razvijenom mrežom proizvođača spremnih i sposobnih da se koliko-toliko ravnopravno ponesu sa konkurencijom u svijetu.

Kada se, međutim, iza ovog podatka pogleda šta su toliki naši izvoznici i poslenici širom svijeta postigli, lako se dolazi do sasvim drugačijeg zaključka. Realnog - reklo bi se -der, od 1.230 radnih organiza-

cija samo 236 postiže veći izvoz od osam miliona dolara i godišnje ostvari čak 90 odsto jugoslovenskih isporuka robe i obavljenih usluga. Mnogo izvoznika, ali mala korist za zemlju.

Često se sa vrlo autoritativnih mjesta upozorava, najčešće s pravom, na neracionalnu i skupu mrežu privrednih predstavništava u svijetu. Za njih se, bez bojazni da se mnogo pogreši u ocjeni, može reći da su skupa, neorganizovana, da se manje bave prodajom naše robe, a više tvorom, da kadrovi nisu dovoljno osposobljena... problem, međutim, nije samo u tome.

Nevođa je u tome što se malo govori o prilikama kod kuće - da li nam je zaista potrebno toliko radnih organizacija, koje se stalno ili

povremeno bave poslovanjem sa svijetom. Koliko li to tek košta? Tu računicu još niko nije napravio.

Očito je da u sudovima nije teško registrovati i takve poslove, bez obzira na to koliko se takav potez isplati i što je još važnije, ima li se šta prodati na inostranom tržištu. Zbog toga i ne čude saznanja da mljekare izvoze drvo, a fabrike automobila kukuruz.

Sigurno je da se brojnosti ovih poslenika ne može tražiti urok za opadanje našeg izvoza. Devizni priliv je, na primjer, prošle godine čak za 5,5 milijardi dolara manji nego 1981. I umjesto da se baš ove radne organizacije pozabave ovim pitanjem, jer s jenjanjem isporuka oneube posao, u njima se živi kao da se ništa osobito ne događa. Čini se da stabilizacija do njih još nije stigla i ko zna kada će dospjeti.

DILEME KRAJIŠKIH MESARA

Cijene kroje potrošnju

Direktor „Impra“ iz Prijedora Kemal Musić bio je kategoričan: maloprodajne cijene mesu moraju uskoro biti povećane! Naznačio je i iznos povećanja od 30 procenata. Naveo je, naravno, i već odavno poznate razloge: disparitet cijena žive stoke i svježeg mesa je narušen, klaonice grcaju u gubicima.

Kako bi se novo povećanje cijena odrazilo na potrošnju mesa? Nije nikakva tajna da Jugoslovenski sve-

manje jedu mesa, bez obzira na značaj u ishrani. Jelovnik se, dakle, „kroji“ prema vlastitim mogućnostima koje ozbiljno ugrožava stalni rast troškova života.

Evo i podataka: u prvih tri mjeseca ove godine banjalučki „Stočar“ je proizveo 552.600 kilograma svježeg mesa. U odnosu na isti period 1984. godine proizvodnja je smanjena, a pored velike ponude stoke, za 13,2 odsto. Polugodišnji pad proizvodnje i potrošnje je još veći jer, u međuvremenu, došlo do novih poskupljenja i povećanja troškova života. Meso se prvonašio „na udaru“, što je dovelo do novog pada potrošnje. Šta se, uostalom, moglo i očekivati u uslovima kada se za prosječnu dnevnu zaradu može kupiti tek nešto više od kilograma mesa prosječnog kvaliteta!

Neće li, postavlja se pitanje, daljnjem povećanjem cijena, mesari sami sebi staviti „nož pod grlo“? Sasvim je, naime, izvjesno da bi to značilo manje klanje stoke, a s tim u vezi i korištenje klaničnih kapaciteta koje je tek nešto veće od 50 odsto. Ionako visoki troškovi proizvodnje bi još više narasli, a time gubici koji nisu samo rezultat dispariteta cijena. Postoje, dakle, i drugi činioci koji proizvodnju svežeg mesa čine nerentabilnom.

Daljnje povećanje cijena svežeg mesa bi, takođe, pogodilo i ist-

- **Ukoliko dođe do novog poskupljenja svežeg mesa, to će dovesti do pada potrošnje, a time i do manje proizvodnje koja je u prvom tromjesečju ove godine kod banjalučkog „Stočara“ smanjena za 13,2 odsto.**

očarstvo koje se nalazi u veoma teškom položaju. Smanjenje potrošnje značilo bi daljnje ograničavanje tova i pražnjenje tovilišta. Manje posla bi bilo i za proizvođače stočne hrane jer pokazuju dovoljno razumijevanja za teškoće stočara i klaonikara. Rješenja se, očigledno, moraju tražiti u reprodukcionalnoj cjelini. Na to se, uostalom, već godinama upozorava, ali se, i pored toga, predlažu parcijalna rješenja koja ne daju očekivane rezultate iako je to svima poznato, parva rješenja se uporno zaobilaze.

M. O.

Košulje za Alžir

BOSANSKA KOSTAJNICA, 5. jula - Danborca, 4. jul zaposleni u Saninjo Osnovnoj organizaciji udruženog rada „Konfekcija“ u Bosanskoj Kostajnici proslavili su za našinama. U tom kolektivjuče su bili uposleni svi kapaciteti u prvom i drugom smjeni. Sva proizvodnja namijenjena je izvozu, tačnije za SR Njemačku i Alžir. Pored specijalizovane proizvodnje izrade ženskih bluza 320 konfektionara u julu i avgustu radi za alžirsko tržište 40 hiljada muških košulja.

Kako bi ispunili ovogodišnji plan, a to je oko 350 hiljada komada ženskih bluza i uz to i dodatnu proizvodnju za Alžir dio svog asortimana dacemo drugim organizacijama u sastavu naše radne organizacije, a zbog godišnjih odmora radicemo po 12 sati - ili će se na godišnji odmor ići kasnije - riječi su Bose Dejanović, direktora u tom kolektivju.

F. KORAJAC

Milan Alašević

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiska, Planinc, Kotor-Varoš, Lakšići, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbac.
Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kisjan, (banjalučka hronika) i Emin Krkić, (poslovnici desk.) Tomo Marik, (sport), Miloš Milinović, (Bosanska krajina), Arif Šinica (tehnička redakcija), Sabira Piragić, (desk.), Nada Povačić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Smajić (hronika), Dragiša Spremo (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas“: Ivan Andrić, Nusreta Borić (predsjednik) Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radoljka Kuzmanović, Predrag Lazarović, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Gvozden Rogodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

USKORO I U BOSNI I HERCEGOVINI

LJEKARI I STOMATOLOZI — DOKTORI

SARAJEVO, 5. jula (Tanjug) - Izvršno vijeće je pripremlilo i dostavilo delegatima Skupštine BiH prijedlog zakona kojim će ljekari i stomatolozi dobiti dugo traženi naziv doktor medicine, odnosno doktor stomatologije.

Ovim se, osim tradicije u narodu, koji je ljekare i stomatologe, bez obzira na zvanične stručne nazive oslovljavao sa „doktore“ omogućuje i njihovo lakše zapošljavanje u nizu stranih zemalja gdje je taj naziv uslov zapošljavanja.

IZVRŠNI ODBOR SKUPŠTINE OPŠTINE BANJALUKA O PRIVREDNIM KRETANJIMA

DA SE LJETO NE PRESPAVALA

Preporučuje se da se još jednom provjeri da li se na kolektivni odmor odlučuje zbog navike i lične pogodnosti ili je razlog tehnološka nužnost

BANJALUKA, 5. jula - Kolektivni koji su odlučili da idu na kolektivne godišnje odmire trebalo bi da još jednom dobro razmisle da li je riječ

o navici ili tehnološkoj nužnosti - preporuka je sa današnje sjednice Izvršnog odbora Skupštine opštine Banjaluka.

Izvršni odbor, da ne bude zabune, ne naređuje da se odustaje od kolektivnih godišnjih odmora gdje zbog remonta postrojenja ili drugih zadataka, nemasmisla dase radnici ne odmaraju, ali još jednom podsjeća da je ranija praksa nanosila velike štete. Ne treba smetnuti s uma da u pojedinim situacijama osim što mašine dangube stoje i društvena sredstva, naravno na vjetrometini inflacije. A kada se dinar ne obrće, izvjesno je dase krnji.

Ovo upozorenje dolazi u pravo vrijeme i zbog toga što analiza petomjesečnih privrednih kretanja u ovoj godini ne nudi mnogo optimizma. Od 21 industrijske grane deset ih je podbacilo planirani obim fizičke proizvodnje, pa je danas odlučeno dase iz ovih kolektiva traži analiza uzroka ovakvog stanja s tim što se, kako reče Husnija Begić, kao objektivni razlozi ne mogu više prihvatiti nedostatak reprod materijala i sirovina ili obrtnih sredstava.

Istini za volju, fizički obim proizvodnje je u odnosu na lanjsku godinu porastao za 10 odsto, što je znatno iznad predjeljenja u Rezoluciji o društveno-ekonomskom razvoju opštine, kao i rezultata na području Osnovne privredne komore ili SR Bosne i Hercegovine, ali majske zališe kada je rast splasnulo na 2,1 odsto i te kako upozorava. Uz ove prilično nevesele pokazatelje idu i nešto nepovoljnija kretanja u oblasti izvoznog-uvoznih poslova, a posebna je briga stalan rast zaliha gotovih proizvoda. Otu da i bojazan da bi se sadašnjih deset odsto rasta do kraja godine moglo - istopiti. Upravo zato još jednom treba dobro razmisliti da li tvorničke kapije treba zatvoriti i prespavati ljeto, posebno ako se zna da je teška vremenska situacija znatno okrnjila ono što se zimus naučilo. A. KASIPOVIĆ

PROIZVODNJA ŽELJEZNERUDE U LJUBIJI

Nadmašen plan

LJUBIJA, 5. jula - Rudari Ljubije, proizveli su u junu 224.900 tona robne rude, što je 17 posto više od plana. Ova proizvodnja, prije svega, rezultat dobrih priprema, opšte spremnosti i mobilnosti više od 3.500 zaposlenih da ove godine nadmaše sve dosadašnje rekorde i proizvedu dva miliona i 700.000 tona i time znatno smanje uvoz rude, za koju svake godine željezare izdvajaju 70 miliona dolara. ZI. D.

„JUGO“ PUTUJE U AMERIKU

Luka spremna za izvoz

BAR, 5. jula (Tanjug) - Barska luka spremna je za veliki transport. „Zastavnih“ vozila „Jugo 55“, u Ameriku. Sredinom jula biće otpremljen brod sa 1500 automobila na američko tržište. Do kraja godine izvešće se preko luke 12.000 vozila.

U BIH

Porast industrijske proizvodnje

SARAJEVO, 5. jula (Tanjug) - Industrijska proizvodnja BiH u periodu januar - maj, u odnosu na isti period prošle godine, veća je za 5,6 odsto. To je porast veći od plana koji je predviđao rast od 4,5 odsto.

Od 33 grane, 25 industrijskih grana za pet mjeseci ostvarilo je veću proizvodnju, a od grana koje su imale podbacaj najznačajnija je prehrambena industrija.

SJEDNICA UDRUŽENJA POLJOPRIVREDE OPK BANJALUKA

Utvrđene otkupne cijene pšenice

BANJALUKA, 5. jula - Danas je u Osnovnoj privrednoj komori Banjaluka održana sjednica Udruženja poljoprivrede, vodoprivrede i prehrambene industrije, koja je bila posvećena žetvi i otkupu pšenice, raži i ječma.

Sada su konačno jasni uslovi otkupa pšenice i raži. Odlukom SIV-a od 28. juna ove godine utvrđena je otkupna cijena pšenice prve klase 37 dinara po kilogramu. Republičkim programom žetve i otkupa

pšenice i raži roda 1985. utvrđena je premija za otkup merkantilne i sjemenske pšenice od tri dinara za kilogram, od čega će se iz budžeta SR BiH izdvajati 1,4 dinara za kilogram i 1,6 dinara OOOR - i koji doniraju pšencu.

Prema dogovoru u Zajednici za proizvodnju i promet hrane u BiH i Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju BiH Republičke privredne komore, sa pšeni

ca plaća se po otkupnoj cijeni koja važi za prvu klasu prema JUS-u (13 odsto vlage i 2 odsto primjesa). To znači da će se proizvođačima na društvenom i individualnom sektoru plaćati po 42 dinara po kilogramu.

Dogovor je takođe da se akontacione cijene ječmu o kilogramu plaćaju 30 dinara, a otkupne cijene zobi biće naknadno utvrđene. P. M.

ČELINAC

Narodni zbor u Gornjem Čelincu

ČELINAC, 5. jula - U čelinačkoj komuni nastavljaju se prigodne manifestacije povodom obilježavanja 40-godišnjice pobjede nad fašizmom. U nedjelju će se u Gornjem Čelincu na mjestu gdje je u drugoj polovini 1941. godine više mladića, djevojaka i izrasliji radnika, među kojima je bio i narodni heroj Miloš Đujić, organizovano krenulo u redove NOP-a održati narodni zbor.

U znak velike zahvalnosti prošle godine na ovom mjestu je podignuta spomen-česma. Položice se vijenci i cvijeće i evocirati uspomene na teške ali slavne dane NOR-a. Organizovaće se sportsko takmičenje i prigodan kulturno-zabavni program.

Sv. M.

U DOMU KULTURE OTVORENA

IZLOŽBA RATNIH FOTOGRAFIJA

BANJALUKA, 5. jula - U malom izložbenom salonu Doma kulture otvorena je sinoć izložba „Pjesma nas je održala“. Riječ je o fotografijama, dokumentima, plakatima i programima scenskih predstava u južnoj Italiji i El Satu krajem drugog svjetskog rata. Izložba u organizaciji Muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti Sarajevo pripremljena

povodom četrdeset godina slobode, videna je u sarajevskom Domu JNA za vrijeme ovogodišnjih pozorišnih igara u Jajcu, a nakon Banjaluke, kako je planirano, vidjeće je posjetioci Beograda, Bihća, Splitsa i drugih gradova u zemlji.

U istoriji razvoja scenskih umjetnosti nije bilo neobičnijeg ratnog pozorišta od našeg partizanskog. Raznovrsna kulturno-umjetnička i zabavna djelatnost boraca u partizanskim jedinicama i naroda na slobodnoj teritoriji naše zemlje prenijela se i u savezničke bolnice i oporavilišta u Italiji - gdje se poslije njene kapitulacije potkraj drugog svjetskog rata liječilo i oporavljalo više od dvanest hiljada naših ranjenika i u zbjegove Sinajske pustinje - gdje je bilo smješteno preko trideset hiljada naših izbjeglika, kaže Mirjana Gaković, autor izložbe, viši kustos Muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti u Sarajevu.

Rad umjetnika - ratnika, ma gdje se oni nalazili bio je protkan najdubljim ljudskim porivima da se kaže prava istina o našoj narodnooslobodilačkoj borbi.

J. P.

U NAREDNOJ ŠKOLSKOJ GODINI U SKENDER-VAKUFU

Manje prvacića

SKENDER-VAKUF, 5. jula - U narednoj školskoj godini u skendervakufskim osnovnim školama biće manje đaka prvaka. Prema podacima SIZ-a osnovnog obrazovanja u redovnom upisnom roku u pet matičnih i 15 područnih škola ove godine je upisano 395 djece, što je za 31 djeteta manje nego prethodne godine.

Mada su se na upis odazvala sva djeca koja su se nalazila na spisku-matičnog ureda - najosjetljiviji pad u broju upisanih učenika je u školi „Josip Mažar Soša“, iz Dobričica, gdje je ove godine upisano 28 učenika manje nego prethodne.

Z. K.

IZVOZ FAP-a

AUTOMOBILI ZA MALEZIJU

PRIBOJ, 5. jula (Tanjug) - U Fabrici automobila „Priboj“ najvažniji zadatak je izvršenje ugovora za izvoz 79 vozila u Maleziju. Prvi dio isporuke vozila treba da se realizuje do 15. jula, a drugi 15. avgusta. Ovaj posao je vrijedan tri miliona i 170 hiljada dolara. Zbog tih obaveza, međutim, ističu u fabrici, ne smije se umaniti aktivnosti ni na proizvodnji ostalih vozila koja su planirana da se završe u julu i avgustu.

BEOGRAD

SUNCOKRET NA MOSTU

Motorizovani Beograđani koji ovih dana prelaze most u Brankovoj ulici da bi stigli u Novi Beograd mogli su da primijete stabiljiku suncokreta izdžbikaju na zemljanom dijelu pješčanog ostrvca. Ko zna koji su vjetrovi donijeli sjeme ovog prelijepog cvijeta boje

sunčeve svjetlosti, ali mu je sudbina bila da otvori svoje laticice ovdje, usred betona. Sa svih strana ga uništavaju izduvni gasovi iz automobilskih motora, ali on uporno stoji, okrećući svoje lice izvoru života, suncu.

Snimio: B. BRADVAREVIĆ

BANJALUKA

AEROZAGAĐENJE

Prema podacima dobijenim od banjalučkog Instituta zaštitila za 4. 15. jul 1985. godine, koncentracija sumpor-dioksida po kubnom metru izmjerena je u Centru 115, Boriku 98, Česmi 117, a u Vrbanji, Delibašinom selu i Međdanu 0,5 što su zamerljivo količine, jer dozvoljena gornja granica kratkotrajne koncentracije iznosi 500, a dugotrajne 150 mikrograma.

Koncentracija čađi po kubnom metru izmjerena je u Centru 6, Boriku 6, Međdanu 7, Vrbanji 15, Česmi 13 i Delibašinom selu 7, a dozvoljena gornja granica i kratkotrajne i dugotrajne koncentracije je 150 mikrograma.

ČITAOCIMA

U jučerašnjem broju potkrala se greška na trećoj strani u informaciji „Grmeč-bukinja revolucije“. Na narodnom zboru na Korčanicima govorio je general - pot-

pukovnik, narodni heroj Durin Predojević, a ne Jurin Sredojević, kako je objavljeno. Molimo da uvažite ovo izvinjenje.

DELEGACIJA SIV-a U POSJETI SSSR

Susret s jugoslovenskim radnicima

● **Nakon završetka zvaničnih međuvladinih jugoslovensko-sovjetskih razgovora u Moskvi, Milka Planinc je razgovarala i s našim radnicima koji rade u Sovjetskom Savezu ● Tom prilikom posebno su istaknute dobre šanse za privrednu saradnju i razmjenu, jer se i jugoslovenska i sovjetska privreda nalaze pred modernizacijom pred tehnološkom rekonstrukcijom mnogih grana ● Delegacija SIV-a otputovala u Tallin, glavni grad Republike Estonije**

MOSKVA, 5. jula (Tanjug) — Jugoslovensko-sovjetski međuvladini razgovori su završeni. Delegacija SIV-a, koju predvodi predsjednica Milka Planinc, još danas prije podne bila je gost Moskve,

a potom je otputovala u tambosku oblast, gdje će u Raskazovu posjetiti fabriku kože koju su izgradila jugoslovenska preduzeća. Odmah zatim ona put nastavila u Tallin — glavni grad sovjetske republik Estonije.

Sinoć moskovski radio i televizija, a danas svi sovjetski dnevnik, daju širok publicitet jučerašnjim razgovorima Milke Planinc u Kremlju sa generalnim sekretarom CK KPSS Mihailom Gorbačovom i predsjednikom sovjetske vlade Nikolajem Tihonovom. „Izvestija“ su objavila i intervju predsjednice SIV-a TASS-u.

Štampa ističe da je jugoslovensko-državno i partijsko rukovodstvo ponovilo svoj raniji poziv sovjetskom lideru Gorbačovu da posjeti Jugoslaviju, a on je obnovio poziv predsjednicima Predsjedništva SFRJ i CK SKJ da budu sovjetski zvanični gosti.

Milka Planinc razgovarala je danas i sa jugoslovenskim privrednicima koji rade u SSSR-u. Ona ih je detaljno informisala o razgovorima s najvišim sovjetskim rukovodiocima i ukazala na neophodnost njihovog daljeg angažovanja na poslovima jugoslovensko-sovjetske privredne saradnje.

Prema riječima predsjednice Saveznog izvršnog vijeća, ni jugoslovenske ni sovjetske ličnosti koje su učestvovali u razgovorima nisu se kolebale u tome da se ne samo održu, već i dalje prošire obim ekonomske saradnje.

Dobre šanse za našu razmjenu proizlaze iz činjenice, rekla je Milka Planinc, da se i jugoslovenska i sovjetska privreda nalaze pred modernizacijom, pred tehnološkom rekonstrukcijom mnogih grana. Zbog toga su u razgovorima posebno naglašene mogućnosti za saradnju na naučno-tehničkom planu, koja bi bila u funkciji tih modernizacija.

NAKON POSJETE ZAMBIJI — JUGOSLOVENSKA DELEGACIJA U ANGOLI

Vlajković otputovao iz Lusake

● **Razgovori predsjednika Vlajkovića i Kaunda i drugih članova delegacije dvije zemlje protekli u znaku razmjene mišljenja dugogodišnjih i provjerenih prijatelja**

LUSAKA, 5. jula (Tanjug) — Predsjednik Predsjedništva SFRJ Radovan Vlajković i članovi jugoslovenske delegacije završili su danas službenu posjetu Zambiji i otputovali iz Lusake.

Goste iz Jugoslavije ispratili su predsjednik Zambije Kenet Kaunda i mnogobrojni ministri i funkcioneri Zambije. Na završetku posjete, ocijenjeno je da su susreti i razgovori predsjednika Vlajkovića i Kaunda i drugih članova delegacija dviju zemalja protekli u znaku razmjene mišljenja dugogodišnjih i provjerenih prijatelja. U razgovorima je posebno bilo riječi o Pokretu nesvrstanosti, njegovom mjestu, ulozi i akciji u borbi za svjetski mir i ravnopravne odnose u svijetu.

Jugoslovenska delegacija s Radovanom Vlajkovićem na čelu otputovala je iz Lusake u zvaničnu posjetu Angoli.

POVODOM 23—GODIŠNJICE NEZAVISNOSTI

Alžirske svečanosti

● **Uspješno iskoristivši naftu i gas, Alžir je danas na trećem mjestu u Africi po nacionalnom dohotku**

ALŽIR, 5. jula (Tanjug) — Nesvrstani Alžir obilježava danas 23. godišnjicu svoje teško stečene nezavisnosti za koju je, samo u krvavom sedmogodišnjem oslobodilačkom ratu, život dalo milion i po njegovih sinova. Uoči današnjeg praznika, posmrtni ostaci dvadesetak istaknutih ličnosti i komandanta revolucije prenijeti su iz Maroka, Tunisa i Francuske i svečano sahranjeni na alžirskom groblju El Ala, namijenjenom velikanima ove zemlje.

Glavno obilježje Danu nezavisnosti daje ovoga puta sinoć otvoren Prvi festival alžirske omladine.

VRIJEDNO ARHEOLOŠKO OTKRICE

Manastir i crkva iz šestog vijeka

● **U manastiru pronađena ista crkva s predmellima iz vizantijskog perioda i doba mameluka, što je od velikog arheološkog značaja**

KAIRO, 5. jula (DPA) — Manastir izgrađen od krečnjaka u šestom vijeku naše ere otkriven je na poluostrvu Sinaj, južno od manastira Svete Katarine. Kako piše kairski „Al Akbar“, taj manastir je otkrila grupa egipatskih arheologa u dolini blizu el Tura, glavnog grada južnosinajskog gubernorata.

Arheolozi vjeruju da je manastir služio kao privremeno boravište posjetilaca manastira Svete Katarine, kao i prenoćište za trgovce koji su pre mnogim vijekovima u karavanima putovali iz Egipta u Siriju, Liban i Palestinu. Unutar manastira pronađena je i jedna stara crkva i u njoj mnogi predmeti iz vizantijskog vremena i doba mameluka od velikog arheološkog značaja.

dine, na kojem učestvuje 12.000 mladića i djevojaka. Njihova razdraganost, mnogobrojne priredbe pod vedrim nebom, pjesma i igra na trgovima i stadionima glavnog grada podsjećaju starije na 5. jul 1962. godine, kada je čitavo alžirsko stanovništvo danima oduševljeno slavilo slobodu i nezavisnost, izvojevane poslije 132 godine kolonijalne okupacije.

Ne pominjući pojedinačno sve rezultate puta pređenog u posljednje 23 godine, recimo toliko da je Alžir umio da iskoristi naftu i gas, dva svoja najveća prirodna bogatstva, da industrijalizuje zemlju, da davno protjera glad sa svojih prostora, da opismeni ranije gotovo 99 odsto nepismeno stanovništvo, da podigne i lični i društveni standard svojih danas gotovo 22 miliona žitelja, da učvrsti institucije mlade države koja se opredijelila za originalni put društvenog razvoja, u kojem ima mjesta i za socijalizam i za islamsku tradiciju. Sa nacionalnim dohotkom od 2.350 dolara po stanovniku, Alžir je na trećem mjestu u Africi (poslije Libije i Južne Afrike) dok se na političkom planu smatra jednom od najstabilnijih zemalja „trećeg svijeta“.

S. MLADENOVIĆ

VELIKA BRITANIJA

Manja nezaposlenost

LONDON, 5. jula (AP) — Nezaposlenost je u Velikoj Britaniji opala u junu prvi put od aprila prošle godine. To je takođe najveći pad nezaposlenosti od avgusta 1979. godine.

Prema najnovijim podacima sa liste nezaposlenih, „skinuto“ je proteklom mjesecu 7.400 lica. I pored toga ostalo je 3.169.600 nezaposlenih, odnosno 13,1 odsto od ukupne britanske radne snage.

POSLIJE DESET GODINA NA ZAGREBAČKOM SVEUČILIŠTU PONOVO FORMIRANO

SVEUČILIŠNO RUKOVODSTVO SAVEZA KOMUNISTA

● **Nakon Zagrebačkog sveučilišne stalne akcione konferencije će se početkom nove školske godine formirati i na preostala tri sveučilišta - u Osijeku, Splitu i Rijeci**

ZAGREB, 5. jula (Tanjug)

— Nakon jednog desetljeća na Zagrebačkom sveučilištu ponovo je formirano rukovodstvo organizacije Saveza komunista. Na toj najstarijoj visokoškolskoj instituciji u našoj zemlji — djeluje već više od 360 godina — posljednjih dana ljetnog ispitnog roka formirana je Stalna akciona konferencija Saveza komunista od 90 članova, izabrano je predsjedništvo od 17 članova, a za prvog predsjednika dr Vlado Puljić, profesor na Defektološkom fakultetu.

Na Zagrebačkom sveučilištu studira oko 32.000 redovnih studenata, a stalno je zaposleno 3.700 nastavnika. U 113 osnovnih organizacija SK povezano je oko 6.900 studenata i gotovo 800 nastavnika.

Rasprava o Prijedlogu za ključaka 13. sjednice CK SKJ, posebno na sveučilištu je bio

dobar povod da se zatraži ponovno formiranje zajedničkog organa komunista na Sveučilištu. Tom su prilikom osobito istaknuti nedostaci postojećih organizacionih formi.

Ocjene koje su pritom iznijete o radu komunista na sveučilištu govorile su o tome da se rad iscrpljivao ili u potpunosti najužih studentskih pitanja o funkcioniranju fakulteta u cjelini dohodovnim i društveno-ekonomskim odnosima. Kako je u tim raspravama govoreno, nije se zadržalo u suštinske probleme konkretne sredine, znanosti, struke, odgovorno obrazovnog procesa.

Nakon Zagrebačkog sveučilišne stalne akcione konferencije će se početkom nove školske godine formirati i na preostala tri sveučilišta — u Osijeku, Splitu i Rijeci.

OD 8. DO 10. JULA

Jaruzelski će posjetiti Jugoslaviju

● **Posjeta Jeruzelskog Jugoslaviji - biće prilika da se razmijene informacije o pitanjima unutrašnjeg razvoja dvije zemlje, najvažnijim međunarodnim temama, aktivnostima SKJ i PURP na međunarodnom planu...**

BEOGRAD, 5. jula (Tanjug) — Povodom zvanične prijateljske posjete prvog sekretara CK PURP i predsjednika Ministarskog savjeta NR Poljske Vojčeha Jaruzelskog SFR Jugoslaviji, zvanični predstavnik SSIP-a Željko Jeglič dao je sljedeću izjavu:

„Na poziv Predsjedništva Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije i predsjednice Saveznog izvršnog vijeća Milke Planinc, prvi sekretar Centralnog komiteta poljske ujedinjene radničke partije i predsjednik Ministarskog savjeta NR Poljske general armije Vojčeh Jaruzelski, učiniće od 8. do 10. jula 1985. godine, zvaničnu prijateljsku posjetu SFR Jugoslaviji. Odnosi između SFR Jugosla-

vije i NR Poljske su tradicionalno prijateljski i uspješno se razvijaju u svim oblastima u duhu uzajamnog poštovanja i uvažavanja različitih puteva socijalističkog razvoja i međunarodnog položaja dviju zemalja.

Posjeta V. Jaruzelskog i razgovori sa njegovim domaćinima, predsjednikom Predsjedništva CK SKJ Vidojem Zarkovićem i predsjednikom SIV-a Milkom Planinc biće prilika da se razmijene informacije o pitanjima unutrašnjeg razvoja dvije zemlje, najvažnijim međunarodnim temama, aktivnostima naših zemalja, SKJ i PURP na međunarodnom planu i bliže utvrdi okviri i oblasti zajedničkih interesa i saradnje u razvoju bilateralnih odnosa.

GVINEJA

OSUJEČEN DRŽAVNI UDAR U KONAKRIJU

PARIZ, 5. jula (UPI, Rojter) — Gvinejske oružane snage, lojalne predsjedniku Lansani Konteu osujetile su danas pokušaj državnog udara u Konakriju, koji je sinoć izveo pukovnik Diara Traore. Radio „Frans internasional“ javlja, pozivajući se na Radio-Konakri, da su snage vjerne Lansani Konteu uspostavile kontrolu i uhapsile sve učesnike državnog udara, osim Diara Traorea.

Situacija u zemlji je, kako se navodi, mirna i snage lojalne Lansani Konteu osujetile su državni udar bez krvoprolića.

DO 2.000 GODINE

Nove nuklearne elektrane u Jugoslaviji

● **Predviđeno da se u narednih 15 godina u našoj zemlji izgrade četiri nuklearne centrale**

BEOGRAD, 5. jula (Tanjug) — Jugoslovenska elektroprivreda danas je otpočela akciju za izgradnju četiri nuklearne elektrane u našoj zemlji. Elektroprivreda Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Slovenije, „Elektroprivreda Beograda potpisale su „sporazum o međunarodnom raspisu za prikupljanje ponuda za izbor jedinstvenog nuklearnog gorivog ciklusa i tipa nuklearnih elektrana“.

Za izgradnju serije od četiri nuklearne elektrane do 2.000. godine, pored tehnologija svih faza nuklearnog gorivog ciklusa, biće zatraženi i ponude za komercijalne, finansijske, tehnološke i druge uslove. Potpisnici ovog sporazuma saglasili su se da se zatraži isporuka opreme i prenos tehnologije za opremu uz kooperaciju sa jugoslovenskim partnerima. Najprije će biti istaknuta ponuda za nuklearku „Prevlaka“, sa detaljnim podacima za zaključivanje ugovora.

● Bosanskohercegovačkim ratari-
ma ponuđeno tri dinara više od je-
dinствене jugoslovenske cijene pše-
nice da bi se izjednačili uslovi privređi-
vanja ● Hoće li krajiški ratari predati
mlinskoj industriji 43.979 tona
hljebnog žita? ● Otklonjene neodum-
ice koje bi mogle da utiču na
smanjenje otkupa

Kao i ranijih godina, kombajni „osvajaju“ žitna polja na Lijevcu

Duže nego što se očekivalo trajalo je dogo-
vanje oko nove otkupne cijene za pšenicu. U uslovi-
ma izuzetno visokog rasta troškova proizvodnje
pokušavalo se naći rješenje koje bi zadovoljilo i
proizvođače i potrošače. Jer, nova cijena hljebnog
žita korigovala je cijenu brašna, pekarskim proizvo-
dima, uljaricama... Podug će biti spisak proizvoda
koji su „držali“ cijenu u očekivanju da se riješi glav-
na nepoznanica—otkupna cijena pšenice.

Sada je, neposredno pred početak žetve, sve po-
znato: jedinstvena jugoslovenska cijena pšenice je 37
dinara. Ratari će uz to, za svaki isporučeni kilogram,
dobiti još dva dinara. Toliko iznosi jedinstvena pre-
mija koja zaokružuje cijenu na 39 dinara za kilogram
pšenice prve klase. Da li je to premalo ili previše?

Još tri
dinara više

Kada bi se tražio odgovor od zemljoradnika,
bilo bi rečeno da je to, ipak, preniska cijena. Potro-
šači bi, međutim, imali drugi odgovor: po-
skupljenje pšenice će „spustiti“ standard naj-
ugroženijih kategorija stanovništva za još jednu
stepenicu niže. Porast troškova života utiče na po-
većanje potrošnje kruha zajedno sa drugim jeftini-
jim prehrambenim proizvodima. Zbog toga je
razumljivo što je povećanje otkupne cijene pšenice
zabrinulo potrošače. Čak i sada, kada je svima
jasno da je do toga moralo doći. U periodu između
sjetve i žetve došlo je do velikih poskupljenja mine-
ralnih gnojiva i drugih reproduktivnih materijala,
čime su znatno povećani i troškovi proizvodnje.

Jedno je, ipak, izvjesno: da je otkupna cijena ut-
vrđena u jesen, bila bi znatno niža nego sada. Hoće
li to podstaci zemljoradnike da predaju veće tržne
viškove? Prvi otkosi pokazuju da će rod biti bogat i
da neće zaostati za prošlogodišnjim. Uz novu cijenu
to je još jedan preduslov da se otkupe planirani tržišni
viškovi hljebnog žita. Sa 43.938 hektara krajiški ra-
tari će, naime, proizvesti 126.000 tona zrna. Ukup-
na proizvodnja će biti nešto niža od lanjske pošto
su smanjene i sjetvene površine.

Brojke su poznate: društvene organizacije će
predati 21.938 tona, iz društveno-organizovane

Žetva bez nepoznanica

proizvodnje bi trebalo preuzeti 15.772 tone, od os-
talih zemljoradnika 12.122 tone. Kada se 5.113 to-
na doradi za sjeme, mlinarima će ostati za preradu
43.979 tona. Kakvi su izgledi da se to i ostvari?

— Sobzirom na to da su uslovi proizvodnje pšenice
u Bosni i Hercegovini nepovoljniji nego u drugim
žitorodnim krajevima, uvedena je razvojna premija,
kaže Bajazit Pačarić, potpredsjednik u
Poslovnodnom odboru AIPK—a. Ona sada iznosi tri
dinara za svaki kilogram pšenice koji ratari predaju
prerađivačima. To znači da je stvarna cijena za pše-
nicu proizvedenu na bosanskohercegovačkim njiva-
ma, ako ima 2 odsto primjesa i 13 odsto vlage, 42 di-
nara. Otkupna cijena je, u odnosu na prošlogodišnju,
znatno povećana, tako da se može očekivati planirani
tržišni višak, čime bi se osiguralo 70 odsto pšenice za
preradu u krajiškim mlinovima.

ŽETVA BEZ NEPOZNANICA

U žetvu pšenice uključeno je 580 kombajna, 470
vršalica i 490 samovezača. Ukoliko vremenske
prilike budu pogodovale žetvosi, žetva će biti
završena za nešto više od 20 dana. Tvrdi se da ima

dovoljno razernih dijelova, da su osigurane
potrebne količine nafte i da su silosi spremni tako
da ne bi trebalo dolaziti do zaštoja u ovom važnom
poslu.

— Za kombajniranje jednog hektara uzimaju se
osur od 350 do 400 kilograma, zavisno od uslova do-
daje Bajazit Pačarić. — Vlasnicima kombajna i dru-
gih mašina uključeni su žetvu priznače se jedinstvena
otkupna cijena od 39 dinara. Troškovi kombajnira-
nja će, dakle, iznositi 10 do 12 odsto od ostvarenog
prinosu, što neće predstavljati veliko opterećenje za
ratare.

Da bi se otkupile planirane količine pšenice iz
ovogodišnjeg roda neophodno je osigurati
2.551.000.000 dinara. Od blagovremene isplate
preuzete pšenice ovisi, u velikoj mjeri, i ukupan ot-
kup. Organizatori otkupa, osnovne zadružne orga-
nizacije i osnovne organizacije kooperanata, nemaju
vlastita sredstva pa je izuzetno značajno da ih banke
na vrijeme osiguraju pare za isplatu zemljoradnika.
Priblem nekih jedinosti pojedinih banaka se mora,
prije početka otkupa, riješiti da manjak para ne bio-
stavio pšenicu u ambarima.

Pravilno vrednovanje pšenice može, također,
doprinijeti da se poveća otkup. Petnaestak vlagomjera,
koliko ih ima u otkupnim magazinima, ne može niz-

daleka zadovoljiti narasle potrebe. Treba zato osiguri-
ti još vlagomjera da se ne bi vlagu određivala „od
oka“ što izaziva nesuglasice i smanjuje otkup. Uko-
liko bude manje problema kod preuzimanja pše-
nice, utoliko će silosi, bez obzira na cijenu, biti puniji.
To također, predpostavlja bolje nego do sada na-
gradivanje organizatora otkupa koji moraju biti mo-
tivisani za veći otkup.

— Pošto upotreba kvalitetnog sjemena ima velik
uticaj na prinos, predloženo je da se vrši zamjena me-
rkantilne za sjemensku pšenicu, dodaje Pačarić. Za
kilogram sjemenske pšenice proizvođači bi dali 1,5
kilograma pšenice iz vlastite proizvodnje. Razlika u
cijeni bi se nadoknadila, prema našem prijedlogu, iz
fondova opština i Republike.

Iako je neizvjesno da li će do početka otkupa biti
određene nove cijene brašna i pekarskim proizvo-
dima, u otkupnim magazinima će biti dovoljno
brašna za zamjenu. Poljoprivrednicima će biti
obezbjedeno 15 odsto stočnog brašna po
dogovorenim cijinama koje će ih stimulirati na
predaju pšenice.

Sve, dakle, ukazuje na jedno: i pored zakašnje-
nja, u žetvu pšenice se ulazi bez nepoznanica što bi
moralo pozitivno uticati na njen otkup.

M. OSMANČEVIĆ

U žiži:
Nacionalna ravnopravnost i obrazovanje

Opasnost u zatvaranju

Od zatvaranja na ekonomskom planu trpimo drastične posljedice,
ali su još teže i dugoročnije posljedice koje potiču iz zatvaranja i pro-
mažanja u obrazovanju. Diobe u obrazovanju su, naravno, dio i odraz
širih dezintegracionih procesa u društvu, ali ni ova oblast nije
„amnestirana“ od odgovornosti za svoje efekte, prije svega u svijesti i
orijentaciji mlade generacije.

To su najvažnije poruke iz sedmočasovne rasprave na nedavnoj
sjednici Komisije CK SK Srbije za međunarodne odnose
posvećenoj „nacionalnoj afirmaciji i ravnopravnosti u meduna-
cionalnim odnosima u vaspitanju i obrazovanju“.

Opšta ocjena je i da su sa prenošenjem i apsolutizovanjem
suvremene nadležnosti republika i pokrajina u obrazovanju, Sa-
vezu komunisti i svjesnim socijalističkim snagama izmakli u pri-
ličnoj mjeri iz ruku pravci i efekti razvoja u ovoj oblasti, koji je
doveo u pitanje jedinstvo sistema obrazovanja.

Ocjena je Milije Kneževića, koji je imao uvodnu riječ, da se mladi
u osnovnim školama uglavnom na zadovoljavajući način vaspita-
vaju u duhu bratstva—jedinstva i nacionalne ravnopravnosti. U
srednjem i visokom školstvu ovom radu se, međutim, ne poklanja
dovoljna pažnja — akcent je na obrazovanju...

NASTRADA SAMO OMLADINA

Albanski nacionalisti su — podjeto je Knežević—zloupotrijebili
uticaj škole da u duhu omladine, pa i maloljetne djece, usade mržnju
prema ovoj zemlji i drugim narodima, što je najteža posljedica do-
gađanja na Kosovu, koja će se saždati ličiti. Dio kadrova iz
prosvjete, koji je knosovao za pokrajinskog nivoa ovoj djelatnosti,
samo je pomjeren u zavjertaru — fakultete i institute.

Mnogo je strože kažnjena, uglavnom, omladina i zato jedna od
mjera za saniranje stanja na Kosovu jeste da se ova nepravda otkloni.

● Pitanja o kojim se raspravljalo na nedavnoj
sedmočasovnoj sjednici Komisije CK SK Srbije za
međunarodne odnose, posvećenoj „nacionalnoj afir-
maciji i ravnopravnosti u međunarodnim odnosima
u vaspitanju i obrazovanju“, velikim dijelom prodiru u
srž problema savremenog školstva i stoga o njima treba
razmišljati i u ostalim dijelovima SFRJ

U opsežnoj i kvalifikovanoj analizi efekata „neopravdanih razli-
ka u obrazovanju Knežević je, između ostalog, naveo da se
jugoslovenski pisci svrstavaju u tuđe, da se ne samo na Kosovu, u
nekim programima i udžbenicima izbjegava riječ—jugoslovenski.
da se istorija drugih naroda i narodnosti ponegdje za osam godina
obrađuje sa 10 časova...

SOCIJALIZACIJA ILI NACIONALIZACIJA

Dr Đukan Došlić je primijetio da velike razlike u obrazovnim siste-
mima u zemlji ne odgovaraju, radničkoj klasi, već samo najže
svačvenim nacionalnim, ako ne i nacionalističkim interesima. „Kroz
ovakav sistem mladi se ne socijalizuju što je cilj obrazovanja već
nacionalizuju“.

Dr Vladimir Milanov je podjeto da su Sekspir, Dante, Tolstoj,
Marks, najmanje bili Englezi, Italijani, Rusi, Nijemci već prethodni-
ci jedne opštečovječanske zajednice. Ne osporavajući potrebu da daci
upoznaju i svoje nacionalne stvaraoce iako ne dostižu ove velike, on je
„umijeće provincijskih ministara na bazi međunarodnih politič-
kih nastojanja“ u školske programe, dubovito uporedio, sa činje-
nicom da se automobilima vozimo iako nisu plod domaće pameti i

konstruktora. „Pa, ipak, dobro se vozimo i dobro je što suviše ne in-
sistiramo na folklornoj volovskoj zaprezi iz nacionalne prošlosti“.

Oba jezika se na Kosovu moraju, po riječima Branislava Brborića,
učiti kao maternji da bi se zaista dobro savladali jer su međusobno
dosta udaljeni i samo povećavaju etničku distancu. Riječ je i o komu-
nikacionoj ravnopravnosti — Srbi na Kosovu koji, nažalost, i sada
neće da uče albanski nisu ravnopravni, kao što Albanci koji, inače sve
slabije uče i govore srpskohrvatski nisu ravnopravni, u tom pogledu u
SR Srbiji. To su sve razlozi zašto Brborić, kako je rekao, nema
razumijevanja za fakultativnost učenja nematernjeg jezika na
Kosovu.

KULTURNE POTREBE,

NE BON—TON

Nadležnost republika i pokrajina u obrazovanju, po ocjeni dr
Hajredina Hodže, nije smetnja da se riješe problemi i bude više je-
dinstva u obrazovanju. Ne treba se i ne smije se zaustavljati nacio-
nalna afirmacija albanske narodnosti u SFRJ, koja je brojinja i od
nekih naroda. Kada albanski daci na Kosovu uče Njegoša, Mažur-
nića, Prešerna, Vuka, to, kako je rekao Ismail Bajra, nije iz
„nacionalnog bontona“, već je to kulturna potreba albanske na-
rodnosti i most zbližavanja s drugim narodima u zemlji. Ali, isto tako
i učenje pjesca albanske narodnosti u drugim školama u zemlji treba
da bude potreba drugih naroda i narodnosti.

U opsežnom osvrtu na uzroke nacionalizma dr Mirko Perović je re-
kao da je „unijet odzog“ i da je u porastu od 1963, a naročito podjeto
1974. Pokušaji mijenjanja ustavno—pravnih odnosa koji su doveli do
oravkog stanja dočekuju se sa odlijedom, pod firmom nacionalne
ravnopravnosti blokiraju se promjene. Još teže su, pa često izrečene
u grubim neprihvatljivom tonu, Perovićevе ocjene o Kosovu gdje
su „sada Srbi i Crnogorci u težem položaju i više diskriminisani
nego što su Albanci bili prije rata“. Osobito oštar i ličan ton imala
je njegova polemika, sa upadanjem u riječ, sa Bajrom i Hodžom
koja se najmanje ticala teme i onoga što su oni danas govorili.

Više učesnika u raspravi a u zaključnoj riječi i predsjednik Ko-
misije Žika Radojlović, uz razumijevanje za Perovićevu
„iznerviranost“ i „lapsuse u povišenoj temperaturi“, nije se složio
s njegovim tonom, podjelom na „mi“ i „oni“ (Srbija i Pokrajina)
kao i s pojedinih njegovim tezama. Radojlović je, inače, posebno
govorio o pogubnim posljedicama sadašnjih idejno—političkih i pro-
gramskih promišljanja u obrazovanju na čitave generacije. Zatvaranja u
obrazovanju ne izražavaju uvijek, osobenost i stvarne razlike, već su
rezultat birokratizacije u društvenim odnosima. Prenaglašavanjem
nacionalnih osobenosti pravda se zatvaranje u obrazovanju i stvara
prostor za prodor nacionalizma. (Tanjug)

POLITIČKA TRIBINA

SAVEZ KOMUNISTA DANAS: TEŽNJE I PROTIVRJEČNOSTI

● U promjeni svoje socijalno-klasne strukture Savez komunista bi morao biti više klasno „pristrasan“, tj. morao bi sa više odlučnosti raditi na tome da u svojim redovima ima one najsposobnije predstavnike radničke klase

O pštepártijska javna debata o prijedlogu zaključaka 13. sjednice CK SKJ, skorašnji najviši partijski skupovi, kao i nemali broj naučnih rasprava o vodećoj idejno-političkoj ulozi Saveza komunista u nas, pokazali su da u praksi SKJ postoje tri osnovna modela unutarpartijskih odnosa.

HIJERARHIJSKI ODNOSI

Prvi je tzv. model birokratskog centralizma. U okviru ovog modela unutarpartijski odnosi su postavljeni strogo hijerarhijski: politika Saveza komunista kreira se isključivo u forumima, a „obično“ članstvo je u partijski život uključeno samo time što će tako utvrdene „stavove“ ili „zadatke“ provoditi. Drugim riječima, princip demokratskog centralizma sveden je samo na komponentu „centralizma“. Ovakva redukcija formira i posebne odnose odgovornosti. Naime, ovdje se oblikuje i takav model odgovornosti čija logika izgleda, otprilike, ovako: najodgovorniji su neposredni izvršioši, a kako se po ljestvici političkog organiziranja penje na „gore“, stepen odgovornosti opada. **Odgovornost je tako obrnuto srazmjerna stepenu stvarnog uticaja na politiku koja se utvrđuje ili na odluke koje se donose: oni koji na sve to doista najviše utiču, izuzetno su od odgovornosti.** Ali, oni su time izuzeti i iz svakodnevnog partijskog (a to znači i samoupravnog) života. Raskol rukovodstva i „obično“ članstva, koji je karakterističan za ovaj model unutarpartijskih odnosa, uslovljava da politički forumi u provođenju politike, a naravno i u njenom kreiranju, nisu u

poziciji da se neposredno oslone na članstvo i pogotovo ne na društveno okruženje, pa neminovno dolazi do dominacije forumskog rada u Savezu komunista i njegove izolovanosti od stvarnih tokova samoupravnog života. **Nedostatak komunikacije sa životom, zanemarivanje otvorenog dijaloga, atrofija prave i argumentovane društvene kritike (humanističke radio i TV emisije i „smiješne“ strane listova danas su nam, nažalost, najviši domet društvene kritike) — samo su neke od najvidljivijih posljedica modela unutarpartijskih odnosa o kojem je ovdje riječ.**

IZ AUTONOMIJE U AUTARIJU

Drugi model odnosa koje susrećemo u praksi Saveza komunista jeste federalizam. Za razliku od prethodnog, ovaj model jestlika i prilika odnosa u kojima se apsolutizira ono „demokratsko“ u partijskom životu. Pozivajući se stalno na samoupravljanje i potrebu autonomije društvenih organizacija, ova svijest svagda insistira i na autonomiji dijelova koji sačinjavaju SKJ. Grubo rečeno, principe samoupravljanja i njegove instrumente treba „prenijeti“ i u Savez komunista, kako bi ovaj bio što više „demokratski“. U središtu ovoga je, u posljednje vrijeme mnogo kritikovani, princip koncensusa u SKJ.

Izjesno je da ovakva logika jača centrifugalne sile u Savezu komunista i da autonomiju njegovih dijelova pretvara u autariju. U takvom sticaju stvari, SKJ gubi svoju kohezionu snagu, čime se, na-

ravno, ozbiljno dovode u pitanje i ključne značajke njegove avangardnosti. Riječ je o dobro poznatoj tezi o osam „partija“ unutar SKJ III, u novije vrijeme, o javnim i polujavnim razmišljanjima o tri Saveza komunista u okviru SK Srbije (SK Vojvodine, SK Kosova i onaj „treći“). Riječ je o idejama i praksi koje su usmjerene na razbijanje jedinstva SKJ i šire: na sužavanje ili eliminiranje mogućnosti da SKJ bude istinski faktor integracionih procesa u udruženom radu, stvaranje jedinstvenog jugoslovenskog tržišta, sinteze klasnih interesa itd. **Federalizam je, otuda, nespojiv sa suštinom i prirodom vodeće idejno-političke uloge Saveza komunista, koja se (uloga) upravo očituje u klasnom karakteru djelovanja avangarde. To, dakako, važi i za model birokratskog centralizma, jer ni ovaj ne korespondira sa radničko-klasnim interesima. Oba pomenuta modela unutarpartijskih odnosa čine Savez komunista ili klasno neutralnim ili — u kardinalnim slučajevima — antiklasnim.**

JEDINSTVO INTERESA

Zbog toga, demokratski centralizam u Savezu komunista je onaj model odnosa kojem nema alternative. On obezbjeđuje, ponajprije, klasnu „pristrasnost“ Saveza komunista, odnosno, po svom sadržaju, obezbjeđuje jedinstvo interesa Saveza komunista i interesa radničke klase. U metodološkom smislu, demokratski centralizam je instrument da Savez komunista težište svog djelovanja stalno prenosi „van“ sebe samoga: na radna mjesta, u oblike samoupravnog odlučivanja, u delegatske skupštine itd.

Naravno, za izgradnju (često se kaže i za „reafirmaciju“) ovakvog modela unutarpartijskih odnosa, potrebne su odgovarajuće pretpostavke. Klasični marksizma i Titova koncepcija partije, upozoravaju nas na najmanje dvije bitne stvari neophodne za ostvarivanje avangardne uloge Saveza komunista: to su ljudi, a onda organizacija.

DEMOKRATSKI CENTRALIZAM BEZ ALTERNATIVE

Piše: MIODRAG ŽIVANOVIĆ

U promjeni svoje socijalno-klasne strukture, Savez komunista bi morao biti više klasno „pristrasan“, odnosno morao bi sa više odlučnosti raditi na tome da u svojim redovima ima one najsposobnije predstavnike radničke klase, ljude u čijoj svijesti i djelovanju dominira orijentiranost ka radničko-klasnim interesima ka zajedništvu itd. I što se tiče organizovanosti — sasvim je izvjesno da Savez komunista mora naći dijalektičku mjeru teritorijalnog i funkcionalnog organiziranja, tačnije, da sadašnjim oblicima svoje organizovanosti mora „dati“ i one oblike koji će neposrednije pratiti organizovanje udruženog rada. U mjeri u kojoj bude razvijao ove dvije osnovne pretpostavke svoje avangardnosti, Savez komunista će biti osposobljeniji za demokratski centralizam, a naravno — i za razračunavanje sa onim modelima unutarpartijskih odnosa koje smo ovdje označili kao birokratski centralizam i federalizam.

Dr KRSTAN MALEŠEVIĆ

O ULOZI SSRN U POLITIČKOM SISTEMU SOCIJALISTIČKOG SAMOUPRAVLJANJA (2)

FRONT U POLITIČKOM SISTEMU

● Neosporna je činjenica, koju i svakodnevno iskustvo potvrđuje, da ostvarivanje ustavne pozicije SSRN ide veoma teško i sporo, odnosno da se ona nedosljedno ostvaruje

U kojoj mjeri se ostvaruje naznačena ustavna uloga Socijalističkog saveza? Naravno, na ovako kompleksno pitanje nije moguće dati iscrpni odgovor. No, moguće je i potrebno ukazati bar na neke aspekte ostvarivanja te uloge, kao pokušaj davanja doprinosa jednog cjelovitijem odgovoru na postavljeno pitanje u okviru kritičke analize funkcionisanja našeg političkog sistema.

SLABLJENJE ULOGE SSRN

Neosporna je činjenica, koju i svakodnevno iskustvo verifikuje (kao i empirijska istraživanja), da ostvarivanje ustavne pozicije SSRN ide veoma teško i sporo, odnosno da se ona nedosljedno ostvaruje. I u svijesti i u praksi velikog dijela radnih ljudi i građana uglavnom se osjeća izvjesno nezadovoljstvo (pa onda i pasivnost) stvarnom ulogom SSRN. Očigledno je da SSRN nije obezbijedio očekivanu i Ustavom projektovanu društvenu moć u procesu ukupne samouprave i političke aktivnosti i posebno u procesu odlučivanja. Iskustvo stičeno posljednjih godina još više potvrđuje Kardeljevu ocjenu da je uloga SSRN „Čak potiskivanja sa onog položaja koji je samim narodnooslobodilačkim ustankom i revolucijom stekao u našem društvu“. (Edvard Kardelj, Pravci razvoja političkog sistema socijalističkog samoupravljanja).

Evidentne tendencije jačanja etatizma i birokratizacije društvenih odnosa, otuđivanje odlučivanja o uslovima privredivanja i dobrom dijelu dohotka proizvođača (gotovo 50%), atomizacija dijelova društvenog rada i teritorijalnih jedinica, „čepkanje“ akumulacije i slabljenje ukupnih proizvodnih snaga društva, nažalost, govore i o oslabljenoj ulozi SSRN u proteklom periodu, odnosno o njegovom (a time i subjektivnog faktora uopšte) potiskivanju na marginalnu društvenu poziciju. Negativne tendencije su destimulativno djelovale na spremnost radnih ljudi da se intenzivnije i masovnije uključe u brojne oblike djelovanja SSRN. Česte su, nažalost, pojave neuvažavanja njihovih inicijativa i prijedloga, formalizovanosti u

procesu delegatskog odlučivanja, odnosno odlučivanja mimo volje radnih ljudi (na primjer, utvrđivanje cijena vitalnih proizvoda i usluga, planiranje razvoja pojedinih društveno-političkih zajednica, oblasti rada i sl.). Mnoge bitne odluke se donose mimo SSRN. To je jačalo pasivnost unutar ove organizacije i pothranjivalo etatističku svijest, odnosno očekivanje da ekonomske i druge probleme može riješiti jedino država svojim mjerama.

PODSTICAJ FORUMSKOG RADA

Tim tendencijama je bar dijelom doprinio (iako je unekoliko i njihov izraz), često neadekvatan odnos dijela članstva, organizacija, pa nerijetko i organa Saveza komunista prema SSRN, koji se u svom ekstremnom obliku manifestuje u formi sektašenja ili čak potcjenjivačkog odnosa. Dijelovi Saveza komunista su katkad sami rješavali probleme, koji bi se mogli i morali razrješavati u SSRN, odnosno dijelovima fronta čime su svjesno ili nesvjesno doprinosili umanjenju njihove odgovornosti, jačanju forumskog rada, a nerijetko i pukom ponavljanju u SSRN onoga što je već rečeno u Savezu komunista. Time ovi komunisti nedovoljno pokazuju da ne poznaju istorijsku ulogu SK i jedino mogući način ostvarivanja te uloge, ili pak to svjesno čine, što je još nepovoljnije. Ponašajući se tako, oni ulogu SK i naš sistem svode na klasični jednopartijski sistem.

Ovdje je vjerovatno i ključni uzrok tako sužene socijalne osnove SSRN, katkad uz i od samog SK, odnosno izražene političke apstinencije velikog broja radnika, omladine, zemljoradnika i inteligencije. Prilična društveno-ekonomska razvijenost organizacija udruženog rada i mjesnih zajednica, odnosno osnaženost izvršnih i upravnih organa u odlučivanju o sredstvima, uslovima i rezultatima rada, uz već pomenute uzroke uticali su da se organa društveno-političkih organizacija (dakako, prije svega SK i SSRN) više „okreću“ organima vlasti nego radničkoj klasi i radnim ljudima.

NEDOSLJEDNOSTI

Zar nije u svijesti dobrog dijela članstva ovih organizacija prisutno i takvo rezonovanje, poput onog da SSRN nema mjesta i ulogu u udruženom radu, ili da Savez sindikata nema interesa za poziciju, ulogu i aktivnost u mjesnoj zajednici. Kao da život nije cjelina, kao da dohodak nije jedina i za sve potrebe, bez obzira gdje, kada i kako se zadovoljavale, kao da SSRN nije front svih subjektivnih snaga i to na svim nivoima organizovanja društva.

Prema tome, najkraće kazano, uzroci nedosljednog ostvarivanja ustavne uloge SSRN, mogli bi se svesti na sljedećih nekoliko grupa:

- na nepotpuno ostvarivanje ustavne uloge osnovnih celija političkog sistema u ekonomskom, političkom i društvenom pogledu, pa time ni uloge osnovnih organizacija društveno-političkih organizacija;
- na zanemarivanje vodeće idejno-političke uloge dobrog dijela članstva SK u okviru SSRN, kao fronta;
- na minimiziranje uticaja radnih ljudi i građana na konkretno vođenje kadrovske politike;
- na relativno staromodan metod rada, pa i organizovanja organizacija i organa SSRN;
- na još teorijski, idejno-politički, pa i normativno nedovoljno dograđen koncept uloge SSRN za ovu fazu našeg razvoja, u smislu njene realnije i efikasnije konkretizacije.

PERSPEKTIVE I PRETPOSTAVKE

Bilo bi, naravno, pogrešno zaključiti iz onoga što je ovdje rečeno, da SSRN nije do izvanrednog doprinosa izgradnji socijalizma u nas. Naprotiv, generalno gledano, za cjelokupni poratni period taj je doprinos toliki da ga je gotovo nemoguće mjeriti. Ovdje je, međutim, bilo više govora o novijim iskustvima i problemima u ostvarivanju uloge SSRN, s osnovnim ciljem da

se koliko-toliko pronikne u uzroke tih problema i puteve reaktiviranja njegovih izvanredno velikih mogućnosti. Upravo u SSRN leži ogromna rezerva, i rekao bih, presudna energija za prevladanje društvenih problema. Tu je ono što običavamo zvati oslonac na sopstvene snage, čak više tu nego u našim prirodnim i materijalnim resursima, jer je samoupravljanje, organizovana volja ljudi, naš najljepši resurs, kad se u potpunosti aktivira.

No, koje su to realne pretpostavke za snažnije aktiviranje tog velikog potencijala? Mislim da su te pretpostavke i teorijske i praktično-političke prirode. Ne ulazeći šire u objašnjavanje njihove suštine, ovdje će ukazati na neke od tih pretpostavki.

Prva, po meni, osnovna pretpostavka, jeste stvaranje uslove da, u skladu sa Ustavom, o vitalnim pitanjima sopstvenog i opšteudruženog razvoja vlastitu odlučuju organizacije udruženog rada i mjesne zajednice, odnosno radnici, radni ljudi i građani neposredno, a ne da budu katkad privjesici u lancu etatističkog načina odlučivanja. Kada ljudi osjećaju da imaju stvarnu (a ne formalno-pravnu, pretpostavljenu) mogućnost da utiču na društvene tokove, oni te mogućnosti znatno više koriste, pa i za svoje političko djelovanje u okviru fronta organizovanih socijalističkih snaga.

To je i uslov da se napravi veći korak u napredanju sadržaja i metoda rada organa SSRN u smislu usmjerenja „njihovog rada u organizacije udruženog rada, u mjesne zajednice, i svagde tamo gdje žive i rade proizvođači i građani, tamo gdje se grade temelji samoupravnog proizvodnog i društvenog odnosa.

Među značajnije pretpostavke snaženja uloge SSRN svakako spada promjena odnosa članstva, organizacija i organa SK, odnosno njegovih dijelova prema frontu, čiji je i on dio, i to onaj vodeći u idejno-političkom smislu. Nije, naravno, riječ o promjeni koncepcije tog odnosa, već o najkonkretnijem zaokretavanju odgovornosti članstva i tražanju za adekvatnijim oblicima organizovanja u tom cilju.

INTERVJU „NEDJELJNOG GLASA”

**Dr. MIJAT ŠUKOVIĆ,
POTPREDSJEDNIK
SAVEZNOG IZVRŠNOG
VIJEĆA**

Stvaramo

novi

privredni sistem

● **U postupku je donošenje zakona o planiranju, deviznom poslovanju, kreditnim odnosima sa inostranstvom, obavljanju privrednih djelatnosti u inostranstvu, o osnovama bankarskog i kreditnog sistema, kao i niza drugih zakona**

● **Nikakva filozofija, nikakav sistem neće nas izvesti iz sadašnjeg stanja ako više, organizovanije i produktivnije ne budemo radili**

Mnogi su s pravom ustvrdili da je naš politički sistem složen. On je složen, jer je svaka demokratija, a naročito samoupravna, složen sistem odnosa.

Činjenica je da smo zemlja sa povećim brojem zakona i propisa. Realno, tako mora da bude, jer samoupravljanje znači i pravo da pored opštih imamo i sopstvena pravila ponašanja. No, postojeći broj zakona je ipak neopravdano velik i svojom glomaznošću stvara mogućnosti za zloupotrebu i manipulacije tehnobirokratskih, kao i drugih antisamoupravnih snaga. Zbog toga, predviđene izmjene političkog sistema od izuzetnog su značaja.

S tim u vezi zamolili smo našeg sagovornika doktora Mijata Šukovića, potpredsjednika SIV-a da u okviru ovog intervjua „Nedjeljnog Glasa” najprije odgovori na pitanje:

Dokle se u procesu promjena političkog sistema stiglo?

Konture novog sistema

U postupku je donošenje zakona o planiranju, deviznom poslovanju, kreditnim odnosima sa inostranstvom, o obavljanju privrednih djelatnosti u inostranstvu, o osnovama bankarskog i kreditnog sistema, kao i čitavog niza drugih zakona. Svi ti zakoni, nadam se, počće da se primjenjuju u ovoj ili od 1. januara naredne godine. Njima se, uz obezbjeđenje društvene svojine i samoupravljanja, konstituiše novi privredni sistem, drugačiji od sadašnjeg. Osnovni sadržaji koncepta tog novog privrednog sistema su: stvaranje pravnih i ekonomskih uslova za savladavanje sada rasprostranjene do opasnih granica autarhije u društvu, za samoupravno povezivanje OOUR-a, nezavisno od republičko-pokrajinskih granica, za samoupravnu ekonomsku integraciju Jugoslavije. Na toj liniji značajnije se stvaraju pravne pretpostavke za preovladavanje ekonomskih zdravih sadržaja u razvojnoj i poslovnoj politici, za sužavanje voluntarizma i za onemogućavanje organa države da sprečavaju, ekonomski nužno i zdravo povezivanje. To stavlja u kvalitetno noviji položaj bitne institucije političkog sistema. Položaj koji će ih prisiliti da uvažavaju opredjeljenja u udruženom radu, umjesto da mu nameću svoja opredjeljenja. A to je za promjene u političkom sistemu bitnije od promjena organizacionih rješenja.

Usporeni tokovi

Dr. Šuković dalje kaže:

„Promjene su počele i u političkom životu, koji je takođe komponenta pojma „politički sistem”. One su ogledaju u dinamičnijem i sadržajnijem djelovanju radnih ljudi i članstva Saveza komunista u periodu od 13. sjednice CK SKJ do sada, u jačanju obaveze rukovodstava da više uvažavaju poglede, htijenja i zahtjeve radnih ljudi i članstva SK. To je i rukovodstva, posebno rukovodstva SK, stavilo u nov položaj u političkom sistemu. Nije se u tome odmaklo dalje od početnih koraka. Proces je samo otvoren. Njegovi tokovi su sada usporedni ali, stanje uvjerava da će se taj proces dinamizirati u jesen i da će do sredine 1986. godine dovesti do znatnih promjena u političkom životu.

● **Imajući u vidu sistemske promjene, koja su po vašoj ocjeni ustavna rješenja neodrživa i šta bi eventualno trebalo preispitati?**

„Ustav SFRJ iz 1974. godine daje dovoljno prostora da se promjenom zakona, samoupravnih opštih akata i sadržaja djelovanja iz postojećeg društvenog stanja otklone svih krupni problemi koji sada postoje. Jer, nema nijednog sadržaja u društvenom stanju koji je neophodno odstraniti, a da nezastavno produkuje ustavni sadržaj. Sa ispravnim ostvarivanjem ustavnih sadržaja, tih stanja i ne bi bilo u društvu. Ovo je zaključak do koga sam došao na osnovu naučne i političke analize ustavnog teksta, sadašnjeg stanja, njegovih uzroka i mogućnosti otklanjanja i stanja i svega što nije saglasno socijalističkom i samoupravnom konceptu razvoja društva... Mijenjamo sebe, svoja usmjerenja, svoja ponašanja u zakonodavnoj i drugoj aktivnosti, prvenstvena je obaveza. Ovo ne znači, naravno, tvrdnju da je svako ustavno rješenje savršeno. Takva ocjena bi bila svojevrsni dogmatizam. Naprotiv, rečeno znači da ima mogućnosti da se ustavna rješenja poboljšaju. No, to nije uslov da se izmijeni u društvu ono što se brzo mora izmijeniti.

Kontroverze u interpretacijama

● **Ima pojava osporavanja ustavnog osnova nekih saveznih zakona. Iskršavanja dileme oko nadležnosti Federacije, republika i pokrajina, jer Ustavom SFRJ nisu dovoljno jasno formulisana njihova**

Dr. M. ŠUKOVIĆ: U osnovi svega rad i jedinstvo

prava i uloge. Kao eminentan naučnik i dobar poznavalac te oblasti, kako to objašnjavate?

„Dilema nema kada se ustavna rješenja tumače i interpretiraju na pravi način. Tumačenjem i raznim interpretacijama jasni ustavni sadržaji čine se nejasnim. Pri tome, politička pozicija interpretatora, a ne naučna fundiranost, interpretacijama daje snagu. Za puno objašnjenje tog trebalo bi više prostora. Svjestan da ovo što kažem nije dovoljno, naglašavam: to objašnjavam orijentacijom da se vlastita politička gledanja na društvene odnose, na pravce kretanja društva, izdižu iznad ustavnog teksta i da se guraju u ustavne norme. Sa tim pristupom ispravno tumačenje daje Ustavu stran centralizam; daje se na način kojim se učvršćuje republičko pokrajinski etatizam. Objasnjavam to i činjenicom da je nauka sebe svela na nivo onog ko se prilagodava pogrešnim interpretacijama proizašlim iz političkih gledanja, a ne činioca koji argumentovano razara i zamjenjuje pravim.

Slabosti pravnog sistema

● **Naš pravni sistem ne oskuđeva u slabostima. Jedna od zamjerki stavlja mu se na „dušu” zbog nepoštovanja pravnih i samoupravnih akata i normi. U uslovima nedovoljnog izvršavanja zakonitosti i samoupravljanje je u zastoju koji su uzroci da od takvih pojava dolazi?**

„Uzroci ima više. Različiti su po društvenoj prirodi. Svaki od njih je značajan, mada ne u jednakoj mjeri. Između njih postoji međuzavisnost. Među njima su: nizak kvalitet pravnih normi nerazvijeni mehanizmi i instrumenti izvršavanja pravnih normi, nepovezanost i disfunkcionalnost organa izvršavanja, nerad onih koji su dužni da izvršavaju propise, davanje veće snage orijentaciji da se zadovoljavaju posebni interesi nego obaveze izvršavanja prava, neodgovornost za nerad i za neizvršavanje prava, politički oportunitizam u društvu, veliko srozavanje društvenog morala, a u okviru toga i morala avangarde.

Rješenja u radu i jedinstvu

● **Nema situacije iz koje nema izlaza. Saglasno tome upitali bismo: gdje su rješenja da se izade iz nastalog stanja?**

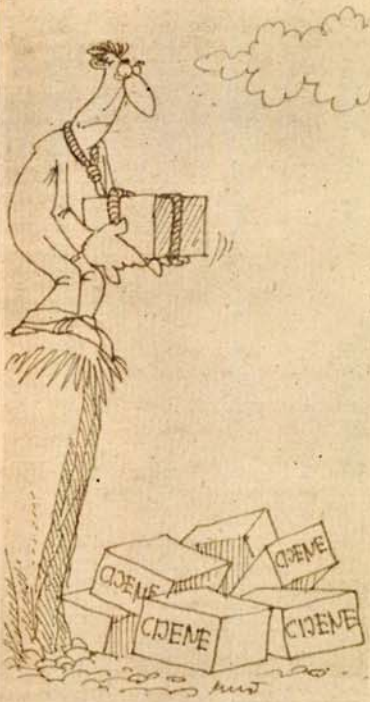
„Ima izlaza. Osnovna rješenja se znaju. Nije ih teško identifikovati. To su rad i jedinstvo. Nikakva filozofija, nikakav sistem neće nas izvesti iz sadašnjeg stanja ako više, organizovanije i produktivnije ne budemo radili. Zato postoje svi uslovi u jugoslovenskom društvu. Ne možemo izaći iz sadašnjeg stanja bez više uzajamnog povezivanja, povjerenja i jedinstva. Sa autarhijom nema izlaza. Neophodno je jedinstvo na samoupravnoj osnovi. U jedinstvu na toj osnovi svi su ravnopravni. Zato ono nema ništa zajedničko sa centralizmom!

Borislav GAJIĆ

STRANCI RIJEŠAVAJU

Prilagođavanja

Sve do koju godinu unazad, nenavikli na češća kolebanja cijena, prva poskupljenja primali smo pomalo iznenađeni, pomalo zbunjeni. A kada je i to postalo sastavni dio života, počeli smo prema toj pojavi da se odnosimo kao prema vremenskoj nepogodi. A u cilju zaštite: da prekrajamo kućne budžete i unosimo promjene u domenu potrošnje. Samo izvjesno vrijeme skupoci se moglo parirati dosjetkom neznanog potrošača - da mesa kupuje uvijek za deset hiljada (starih), pa ako je cijena postala veća, nosio je kući mesa manje.

Pohod cijena najprije su osjetili oni sa dna ljetstvice ličnih primanja. Pod udar poskupljenja zatim su postepeno dolazili i oni iznad njih. Ali, stvarna situacija jednih i drugih je kao situacija razvijanih i nerazvijanih. Jer, jedni trpe organizacija u osnovnim životnim potrebama, a drugi u sferama iznad toga, a takozvanoj nadgradnji, koju su do juče širili i preko mogućeg. Međutim, svi se, prema svojim uslovima i na svoj način, prilagođavamo novim okolnostima.

Siromašniji zakupljuju i zasijavaju baštenske parcele, tove svinje, vezu goblene, pletu, šiju... Oni koji žive u gradu, a imaju zemlju na selu, ponovo su počeli da oru i da ponovo pune napuštene ambare. Imućniji - kako ko. Da bi otplaćivao stan u velegradu, njegov vlasnik izdaje pod kiriju dio stana u kome stanuje. Drugi prekidaju i konzerviraju radove na kući, ili vikendici. Treći se manje voze. A svi kreću troškove za izlaske, za telefon, za struju. (Tom „dobrovoljnom” štednjom struje možda će se ublažiti problem njene eventualno nove nastajice).

Tako su svuda osjećaju promjene, budi se domaćinski nerv, razlučuje preće od prečega, a „proširena reprodukcija” odlaze za bolje dane. (Izuzetak su oni koji krizu neće osjetiti još niz godina, neki i nikad). Na spisaku deficitarnih proizvoda više se ne nalaze ulje, kafa i deterdženti, nego - novac. A narod kaže: koliko para, toliko i svirke.

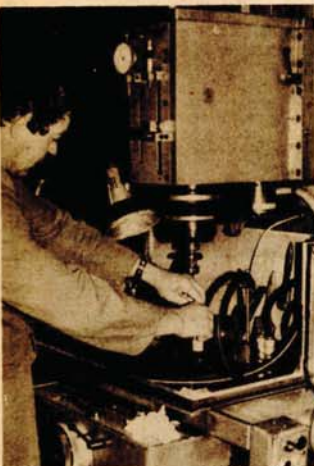
Suočeni sa sličnim problemima i u kući i u radnoj organizaciji, prinuđeni smo da se i sami mijenjamo, da postajemo poslovitiji i ekonomičniji, da stvaramo novi stil života i rada.

Rajak SKVARICA

U „RUDI ČAJAVECU“, MEĐU PROIZVOĐAČIMA RO „PALOS“

KAD SE POVEŽE ZNANJE I ISKUSTVO

Radna organizacija „PALOS“, koja u sadašnjem ili nekom drugom organizacionom obliku egzistira od samog osnivanja „Rudija Čajaveca“, bila je i ostala do danas njegov integralni dio i organizacija čiji kapaciteti prvenstveno zadovoljavaju potrebe članica SOUR-a.

Slavko Ojdanić kraj jedne od specijalnih mašina za obradu alata

Tako se i njen dosadašnji razvoj uglavnom kretao u pravcu ispunjavanja ove osnovne funkcije. Međutim, za cijelo to vrijeme, a danas još više, u ovom kolektivu sa oko 500 zaposlenih, koje sačinjava pretežno kvalifikovan i iskusan kadar, ostaje dosta prostora i snaga za osvajanje proizvodnih programa specifičnih posvojim namjeni, koji se mogu ponuditi širem krugu kupaca.

Sadašnja situacija je za to daleko povoljnija nego nekoliko godina ranije, pogotovo otkako se radna organizacija prije nešto više od godinu i po dana preselila u nove, funkcionalne prostore, čime su uslovi za rad neuporedivo poboljšani u odnosu na ranije. Osim toga, određene organizacione promjene, koje su uslijedile 1981. godine ostavile su u OOUR-u Održavanje sredstava dosta prostora da stvara vlastiti proizvodni program, umjesto ranije isključive funkcije održavanja, koja je do tada bila zastupljena u svakoj radnoj organizaciji „Čajaveca“ zasebno.

● **Nakon organizacionih promjena i smanjenja obima poslova, u OOUR—u Održavanje osnovnih sredstava Radne organizacije „PALOS“ okrenuli su se ka osvajanju novih proizvoda, u čemu već bilježe značajne rezultate** ● **Zadržavajući osnovnu funkciju -izradu alata za organizacije unutar SOUR-a „Rudi Čajavec“ - OOUR Alatinica razvija se u veliki i moderan proizvodni kapacitet**

Taj prostor trebalo je što prije osmisliti i popuniti novim sadržajem. I, evo, već danas, u Održavanju bilježe značajne rezultate ostvarene za realno kratko vrijeme.

ŠTA PROIZVODI „PALOS“

Među specijalnim alatima koji se rade za potrebe članica SOUR-a „Rudi Čajavec“ u Alatinici se izrađuju alati za obradu lima deformacijom, preradu plastike i lijevanje pod pritiskom obojenih metala (aluminijevskih legura). Višak kapaciteta, nakon podmirjenja ovih potreba plastira se na domaćem tržištu. Pored održavanja sredstava, ranije osnovne funkcije koja je još uvijek zadržana (generalni remontni mašina sa izradom rezervnih dijelova).

te proizvodnje i distribucije energije za interne potrebe SOUR-a OOUR Održavanje u posljednje vrijeme sve se više orijentiraju na proizvodnju različitih uređaja. Tako je proizvodni program pored mašina za razvijanje filmova i stomatološku protetiku, sastavljen od uređaja za pretakanje ulja, emulzija i ostalih tečnosti široke primjene, specijalnih naprava za proizvodnju kexsa i vafli, uređaja za potrebe JNA, kao i projektovanja i izvođenja galvanskih linija po posebnim zahtjevima.

Uređaji koji štede devize

— Tih nekoliko vlastitih proizvoda, koje smo do sada osvojili, rezultat su timskog rada naših stručnjaka (mašinaca, električara, elektroničara) koji su prethodno po dvadeset ili čak i trideset godina radili na održavanju - is-

jalu opremu, koja je već bila otpisana, a dvije mašine iznajmljene su od „Ergoinvesta“. Pored toga, dobrovoljnim radom zaposlenih dograđeno je sto kvadratnih metara radnog i kompletan skladišni prostor.

Počelo se od paralelometra DA-2, uređaja neophodnog za rad u stomatološkoj protetici, a nedavno je uspješno izvedena demonstracija najnovijeg uređaja - prve domaće mašine za obradu foto-materijala (skraćeni naziv MOF)

Odjeljenje za mašinsku obradu alata

U ovoj hali obavlja se ručna (završna) obrada alata

tiču u svakoj prilici u OOUR-u Održavanje osnovnih sredstava.

Smanjenjem obima poslova održavanja ovdje je pokrenut vlastiti razvoj sa pet ljudi koji su počeli da rade na osmišljavanju određenih ideja. U to vrijeme suočavali su se sa nizom problema, a prvi je bio ispuniti plan i pronaći posao da bi se uposlili ljudi i kapaciteti. Uopred sa tim radilo se na razvoju proizvoda i obezbjeđenju odgovarajućeg prostora.

Nije pretjerano reći da se dosta postiglo zahvaljujući entuzijazmu ljudi. Imali su dotra-

koja je namijenjena grafičkoj industriji. Ovaj proizvod, koji je pobudio veliko interesovanje kod potencijalnih kupaca ima posebnu vrijednost kao uređaj kojim se substituiše uvozni, a ima i višestruke prednosti u pogledu održavanja, jer je izrađen pretežno od domaćih komponenti.

Uporedo sa uvođenjem novih proizvoda dosta pažnje u posljednje vrijeme ovdje se poklanja analizi tržišta, prema čijim će se rezultatima zasnovati budući razvoj i proizvodna orijentacija ovog OOUR-a, koji je iz održavanja već dobrim dijelom prerastao u proizvodnu orijentaciju.

Specijalni alati

S druge strane, OOUR Alatinica ostao je potpuno u okvirima dosadašnje koncepcije, ali novi savremeni prostori i postepeno obnavljanje opreme i mašina omogućile još veće usavršavanje i podizanje kvaliteta, koji je i do sada bio na zavidnom nivou. Naime, u ovom OOUR-u nije se išlo na promjene u proizvodnom programu nego na usavršavanje postupka osvajanja alata, a preko toga indirektno i finalnih proizvoda organizacija udruženoj rada koje posluju u sastavu „Rudija Čajaveca“. Ovo, dakle, i dalje ostaje zajednički namjenski kapacitet koji se bavi proizvodnjom specijalnih alata za izradu određenih komponenti koje se ugrađuju u proizvode drugih OOUR-a pa je i obaveza Alatinice da razvija proizvodnju koja će služiti toj namjeni.

Zajednički interes članica SOUR-a u odnosu na ovaj OOUR posebno je došao do izražaja kroz udruživanje dijela sredstava za podizanje novog objekta Alatinice. Novostvoreni prostorni uslovi omogućili su da se na jednom mjestu organizuje cjelokupan proces stvaranja novog alata, što je posebno značajno jer se u ovom slučaju ne radi o serijskoj proizvodnji nego o izradi alata koji svaki za sebe, ima određenu funkciju i rade se timski - od projektovanja i konstruiranja do završne obrade.

Alatinica je sada po kvalitetu, opremljenosti i kadrovskoj bazi, koju sa čitavih 90 procenata čine kvalifikovani i visokokvalifikovani radnici, tehničari i inženjeri, među vodećim proizvođačima u zemlji. Međutim, ovdje već uveliko razmišljaju o modernizaciji koja bi u narednoj etapi podrazumijevala uvođenje numeričkih u zamjenu za postojeće klasične mašine. Naime, kompjuterizacija u izradi alata još bi više podigla kvalitet i produktivnost, a time posredno doprinijela kvalitetnijoj proizvodnji koja se bazira na tim alatima.

Rukovodeći tim RO „Palos“ - slijeva: Ernest Vipotnik (OOUR Alatinica), Momo Lazarević (RO), Zvonko Tvrz (OOUR Održavanje sredstava), Đuro Vladušić (RZZP)

Nidžara STANOJEVIĆ—FAJKOVIĆ

UPOSJETI NASTAVNOM CENTRU RAKOVAČKE BARE

Omladina u uniformi

Obuci u Nastavnom centru Rakovačke bare prisustvuju oko 400 mladića djevojaka koji do sada nisu bili upoznati sa predmetom opštenarodna odbrana i društvena samozastita

Obuka: sa mnogo pažnje se prisustvuje praktičnoj nastavi

Na vježbi mladi većina mladića i djevojaka prvi put su na Rakovačkim barama odšli u situaciju de se upozorjavu na nastupnim oružjem

Početak obuke je uzajamno završena i izbor djevojačaka zaštite podizala se uopćeni

Godje su dešavali? Kao da se pita starijane Sanjke Matković posmatrajući kroz dječiji ekrani gradnje omladinske

REAFIRMACIJA RADNIČKIH ODMARALIŠTA

LJETOVANJE NA KREDIT

Odmaralište "Elektroizgradnja" u Bristu raspolaže sa 140 ležaja i u julu i prvom polovini avgusta ne mogu svima da udovolje

U ovom letnjem razdoblju odmarališta su puna, ali se i dalje mogu naći slobodni ležajevi

U Bristu je udruženo avo da radnik... U SOUR-u, GIK, Kozari, levelu su... U SOUR-u, GIK, Kozari, levelu su...

Daliborovi, učesnica Olimpijske škole iz Banjalučke, provela je dešetak prijateljskih dana na plažama Bristu

Daliborovi, učesnica Olimpijske škole iz Banjalučke, provela je dešetak prijateljskih dana na plažama Bristu

NA KORČULI OTVOREN PRVI HOTEL "A" KATEGORIJE... Korišćenje 210 (starijih) i 100 (novih) jedinica... Korčulansko-puleška rivijera...

GLAS PIVOVARNA Psi laško... DODATAK ZA GODIŠNJI DOMOR... DANAS - POSLJEDNJI KUPON... PRAVILA IGRE: Prvo učešća u nagradnoj igri imaju svi držani...

GLAS PIVOVARNA Psi laško... DODATAK ZA GODIŠNJI DOMOR... DANAS - POSLJEDNJI KUPON... PRAVILA IGRE: Prvo učešća u nagradnoj igri imaju svi držani...

SA "PARTIZANSKE OLIMPIJADE" U KULAŠIMA KOD PRNJAUVORA

PARTIZANIMA U SPOMEN

U znak sjećanja na sportske suradnje partizanskih jedinica, održane u Kulašima kod Prnjavora 1943. godine, u Mjesnoj zajednici...

Prve počaste izabranici potčubar su vijenci i cvijeće na spomen-obilježju u Kulašima

Nekoliko mame dječiji neznanost postignuti su u takmičenju, deca su kamasa a romana

Uopće sa sportskim takmičenjima odliče se razne omladinske borbe, naji je savršeno zasom

ZA MITIŠTAVNE IZBAVILA JE NAJBOLE OSTVARENO

GLAS PIVOVARNA Psi laško

Drugo kolo naše nagradne igre... Prvo učešća u nagradnoj igri imaju svi držani... Nagrade: I NAGRADA 3.000.000 starih...

Drugo kolo naše nagradne igre... Prvo učešća u nagradnoj igri imaju svi držani...

Drugo kolo naše nagradne igre... Prvo učešća u nagradnoj igri imaju svi držani...

Drugo kolo naše nagradne igre... Prvo učešća u nagradnoj igri imaju svi držani...

Humoreska

OTKRIVANJE TROJE

Jedan drznik nije bio zadovoljan bitorimom svog OUR-a, pa je usmeno i pismeno zagovarao brže poslovno kretanje. Neke poslovodne drugove proglasio je kočničarima napretka samo zbog toga što su novoizrađen elaborat o boljoj organizaciji rada sklonili iz vidnog polja radnog kolektiva. A kad su oni pokušali da svoju agilnost dokažu drugom prilikom, požurujući pripreme za podizanje cijena, on ih je opet napao, ukazujući da nema ni govora o njihovoj ažurnosti, jer njihov napor nije utemeljen na poslovnosti.

Šta da rade istim skribomanom, pitahu se odgovorni drugovi u OUR-u. Pomislili su da ga otpuste, ali su se predomisli. Njegov slučaj riješili su uz pomoć tvorničkog psihologa, koji je lukavim nagovaranjem privolio skribomana da se okani čarogav posla.

Pošto je svoje misli i volju uskladio sa interesima poslovnih faktora, predstavkaš se primirio. Međutim, jednog dana je primijećeno da se zaključao u svojoj kancelariji i da satima kuca na pišaoj mašini. Uzbuđenje poslovnih ljudi je poraslo, ali je i plansnulo, čim je tvornički animator kulture referisao da skriboman ovog puta, umjesto osvrta na zbijanja u kolektivnu, piše svoje privatne memoare.

Privatluk je, po mišljenju mnogih, manje nepodopština od drske kritike uperene protivne neposlovnosti. Zato se direktor

odobrovoljno i pokucao na zaključana vrata:

— Dižemo opsadu! Izadi, nećemo ti ništa! Znamo da pišeš memoare!

Memoarista, koji je nenamjenski koristio papir i pišacu mašinu u radnom vremenu, ohrabren obratom situacije u njegovu korist, otključava vrata i pusti opsadi-vače u svoju kancelariju.

Po svom dobrom običaju direktor je ovlas prelistao opsadenikove memoare. Potapšao je autora po ramenu, rekavši da je dobro što je amatersko stvaralaštvo u OUR-u u obogaćeno i pisanom riječju.

Znake dobre volje skriboman je pogrešno razumio. Obratio se zboru radnika s predstavkom, tražeći potporu za štampanje svojih memoara. Podvukao je idiličnost teksta, što bi blagotvorno uplivalo na čitaoce u OUR-u i poboljšao međuljudske odnose.

Na svojoj sjednici zbor radnika je također razmatrao i prijedlog za finansiranje kolektivnog izleta na sva arheološka nalazišta za koja se pretpostavlja da predstavljaju lokaciju drevnog grada Troje. Naglašeno je da bi ovaj izlet bio najmasovniji amaterski kulturni pothvat u oblasti arheologije. Pošto su sredstva bila nedovoljna i za štampanje memoara i za organizovanje izleta za ponovno otkriće Troje, diskutija se počela komplikovati.

Nakon saopštavanja sa direktorom, tvornički animator kulture javio se za riječ:

— Drugovi, ja sam analizirao kucani rukopis memoara. Neću ulaziti u pitanje kvaliteta, ali dužnost mi je skrenuti vam pažnju na smisao tog literarnog pokušaja. Ne svidaju mi se čudne riječi: lukavština, neobzirnost, neustručljivost i slično. Šta mislite, ako finansijski pomognemo štampanje takvog štiva, kakav će utisak o našem OUR-u steci kulturna i poslovna javnost? Reći će da nam neozbiljan tekst sasvim prištil!

Videći da prednost dobija finansiranje studijskog obilaska Troje, autor memoara je povikao da bi to bio posao za arheologe, a ne za neuke turiste. To je bilo dovoljno da prisutni graknu kako ih se ne tiče objavljivanje šunda. Do objavljivanja teksta nije došlo, ali to nije bila dovoljna satisfakcija za razljućene ljubitelje izleta na starodrevne lokalitete. Našli su da je autor kucajući memoare izvirio privatizaciju rada i sredstava, što je bilo razloga da ga discipliniraju gone.

Povrh toga, a na prijedlog psihologa, zaključili su da je memoaristi potrebna pomoć u cilju odvikavanja od skriboovisnosti, a naročito od samoizolacije. Sjetivši se da je neiskorištena omanja prostorija na kojoj su građevinari zaboravili ugraditi vrata, složili se da ga skupa sa pripadajućim nu inventarom, premjesti u tu prostoriju. Naravno, zato da se više ne može zaključavati ako mu opet padne na um da kuca trčarije.

Milan BOROVIĆA

POSTSKRIPTUM

RAZLIKA

Zbog sve manjeg broja učenika, u nekim selima sanske opštine zatvorene su škole pa je i dosta učitelja, odnosno nastavnika ostalo bez posla. Uz sve to za sada i školske zgrade zjape prazne. U isto vrijeme škole u gradu rade i u tri smjene!

POVREDE

Broj povreda na radu u bosanskonovskim radnim organizacijama je u stalnom porastu. Samo u prva tri ovogodišnja mjeseca u 23 organizacije udruženog rada bilo je 106 povreda na radu. Broj povrijeđenih u kancelarijama nije registrovan.

SPAVANJE

O tome da je i standard samaca u Banjaluci sve ugroženiji, najbolje govori podatak da je smještaj u samačkom domu odnedavno skuplji čak za 33 odsto. Tako se sada za krevet u jednokrevetnoj sobi mjesečno plaća 9.500 dinara.

Samcima ne preostaje ništa drugo već da u toj sobi prespavaju i vrijeme za doručak, ručak i večeru.

Himzo SKORUPAN

Siniša DAVIDOVIĆ

RIMOVANE (PRI)MISLI

PRAZNOGLAVAC

Dig'o glavu kao guzak, al' mu znanje malo prija: prazan klas se uvie diže, a pun k zemlji presavlja.

POLTRON

Dopustite, družte šete, da me boli Vaša glava: nek' ljubavnik Vaše žene u krevetu sa mnom spaval

DEMAGOG

Žadne nas prevodi preko vode, da lijšeg sutra za nos vuče; da njega nije, ne bismo znali da je danas ljepše - nego juče.

KARIJERISTA

Klima glavom i dva prsta diže i kad valja, i kad ne valja; svakog dana fotelja mu bliže, a baza mu - sve dalja i dalja. Miloš APRILSKI

AFORIZMI

- Niko me ne šalje na more, ali me zato svi šalju tamo odakle sam i došao.
- Dizali smo drugove da bismo pali u dugove.
- Kucnuo je čas. Kraj je radnog vremena.

Zlatko ROGIĆ

— Iako smo ga kaznili oštrom drugarskom politikom, on opet po starom Midhat AJANOVIĆ

ZANOKTICE

- U laži su kratke noge, a u bračnog nevjerstva i kratke i gole!
- Kao sve se nema, besparica i skupoća, a plastične štedionice kod djece nabijene lovundžom do vrha!
- Malom bi čovjeku trebalo povećati izdavanje za fizičku kulturu, jer je drsko uporan u trčanju za skupocim!
- Produktivnost rada za nas je toliko širok pojam da u njega olako stane nerad, javašluk i krađa!

J. DAKIĆ

KAŽIPRST

Stavljaš ga na čelo kad hoćeš da se sjetiš, dižeš ga u paru osim kada prijetiš. Mnogi ga koriste kada nekom prijete, il' upiru u nešto baš ko malo dijete na njegov pokret moćnik nezgodne čudi „normalno“ zove a „polomiše“ se ljudi. U svakom slučaju pokazati može snagu, ali ako pretjera ode sve k vragu.

Vojo GRUBOR

ŠARENICA

DUPLA REZA
KAD PROMETOM LIČNI OVLADA RAČUN NA OPŠTE SE ONDA DUPLI STAVLJA KRAČUN!

SVIJETLEĆA IMENA
NEKADA SVIJETLA IMENA U ILEGALI DANAS SAMO SKRAĆENICE U KOMERCIJALI!

ŠTO NAM OMLADINA NOSI INDIJANSKE FRIZURE!

VREMEPLOV

U IME NARODA JE I ROBIN HUD USPIO DA POTPLATI ISTORIJSKI SUDI!

PTICE RUGALICE

DOKLE ĆE NAM VRAPCI I SVRACE SVRACATI POGLEDE NA BARAKE!

Božo MARIĆ

MINI — HUMORESKA

U AUTOBUSU

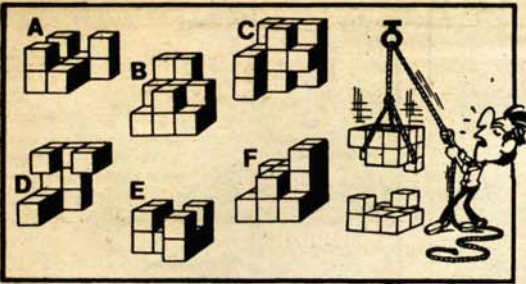
— Ljudi, nemojte se gurati. Svi ćemo ući u autobus.
— Jao, neko mi je prigrijecio jaja!
— Šta!
— Mislim kokošijal!
— Pomjerite se naprijed kako bi svi ušli.
— Ne može više, čovječe!
— Onda se pomjerite nazad...
— E, nazad neću da se vraćam...
— Jao, neko mi je ukrao novčanik...
— Zašto dižete paniku bez potrebe, družte. Novčanik vam je ionako bio prazan.

— Sofer, zatvorite vrata i krenite...
— Ko si ti, bre, da' nareduješ soferu? Da nisi slučajno direktor njegovog preduzeća!
— Ali, molim vas, krenite već jednom!
— Na žalost, to je nemoguće! Poštovani putnici, moram da vas obavijestim da je autobus već dva dana u kvaru i da će te morati sačekati drugi autobus koji kreće za svega pola sata... Uostalom, ko neće da čeka, može da ide taksijem...

Zoran D. ČUKIĆ

Boško MILOJEVIĆ

SAMO DVA OD OVIH ŠEST ELEMENATA OZNAČENIH SLOVIMA SAVRŠENO SE UKLAPAJU JEDAN S DRUGIM I ČINE KOCKU. MOŽETE LI DA ODREDITE KOJI SU TO ELEMENTI?

SPIKER TV-ZAGREB (rebus: 8, 5) (Danko Janković)

40 GODINA SVJETSKJE ORGANIZACIJE

(ukrštenica)

VODORAVNO: 1. Veoma jaki vjetrovi, 7. Stvaran, instintiv, 8. Pseudonim književnika Vladimira Bulatovića, 9. Starojuzejski car, 11. Lična zamjenica, 13. Opšitnaki poslovni uređenja i održavanja objekata i površina, 18. VIDI 1. USPRAVNOI, 19. Legendarna planina u Bosni, 20. Oprost, blagoslovi (turc.), 21. Moraki greben, 23. VIDI 1. USPRAVNOI, 25. Podmetali nogu, rušiti, obratiti, saplitali, 28. Hemijski simbol za litij, 29. Noćna ptica, 30. Jedinice mjere električnog otpora, 32. Zavoj, krivina, 33. Nanos snijega.

USPRAVNO 1. (zajedno sa 18. i 23. vodoravno) **NAZIV SVJETSKJE ORGANIZACIJE NARODA ČIJA SE ČETRESETOGODIŠNJICA POSTOJANJA OBLIJEŽAVA OVIH DANA ŠIROM SVIJETA,** 2. Hemijski simbol za renij, 3. Strani naziv za konjicu, konjanštvo, rod vojske koji se kreće jašući na konjima, 3. Suprotni veznik, 5. Punjenje u važenom oružju, 6. Pritoka Dunava u Austriji, 10. Maštar, fantast, 12. Nemar, nehal, nebriga (mn.), 13. Svjedok pri vjenčanju, 14. Uzvik dozivanja, 15. Nije tvrdo, meko, 16. Ime i prezime poznatog njemačkog fudbalskog trenera, 17. Naša naftna industrija, 22. Glavni grad Norveške, 24. Sitan nevidljiv dio materije, 26. Boja u kartama, 27. Naziv, 31. Inicijali kompozitora Tijardovića.

1	2	3	4	5	6
7					
		8			
9	10			11	12
13	14	15	16		17
18					
		19			
	20				21
22		23			24
25	26				27
28			29		30
32					33

	TAVANICA	UROČE-VAC	MURVA		NAŠ NAJBOLJI OVOGODIŠNJI FUDBALSKI STRELANAC I LIGER (VIDI KARIKATURU)	RODINO IME IZ PRICA	V	LAŽOVI BILJNI ORGAN	ANDRIČEVI INICIJALI
POSUDA				MUSKI ŠAH. VH. ALEKSANDAR	OZNAKE; SIMBOLI				
MUŠJAK POELE					PRITOKA BCNE NEGA				SIROVINA ZA DOBIVANJE BOJA
RADIJUS		DOLA-ZENJA 1000 kg							
LITERARNI JUNAK TVIST			IGRA NA SREĆU INDUSTRIJSKA						
VEZNI IGRAČ, SPOJKA							GLAVICA BALESTER VROBOV DRVO		
	NAUDITI								
24 SATA				STARINE RUSKO RUSKO IME				LITAR DRVEŠA SECLA	
					UROČE-VAC				
					JAPAN				
						BAPOLJE VJERSKO-TRAVNA NACIJA ISLAVA			
					TRENER "ZELJEVIĆA				GL. GRAD ITALIJE
					PROIZVOĐAČ IЛИ TRGOVAČ VINOM				
					JEZERO U FING-KOV				
					DALMATINSKA UZREČICA			MAŽURANIČEVI INICIJALI	

PREMETALJKA

DOK SOKRAT razmišlja, tumači živote, naš skladatelj piše u kajdanku note!

(Alojz Buljan)

STARA ZAGONETKA (anagram)

GOVORKA se još od prije: „Ta enigma loša nije!“

(Gojko Mantić)

ČAROBNI LIK

CA, GRI, JA, JO, LI, LO, LO, NO, NJE, PA, PO, ROŠ, SI, SKO, TO, VA, VA, VI, VIC, VIC.

VODORAVNO I USPRAVNO: 1. Poznati banjalučki bokser, nosilac zlatne olimpijske medalje na igrama u Los Angelesu (Anto, vidi sliku lijevo), 2. Električna naprava za grijanje, 3. Lik iz domaćeg filma „Maratonci trče počasni krug“, 4. Naukovanje, obrazovanje, pohađanje škole, 5. Mjesto na putu Bos. Gradiška - Okučani.

(M. S.)

PROSJEČ. DULJINA RIJEČI-6 SLOVA	HAZARINA IGRA, "KOLO SREĆE" ŠTSMIS	V	INSEKT TVRDOKRILAC	GRAD U ZAMBIJI	ZOĐAN, KRESAN /figur-njen/	INDIJAN-SEI NA-ROD U BRAZILU	CESTA, ULIČICA /turc/	IME AN-DRIČA	PRETOP-LJEN MASLAC	MILANSKI FUDBALSKI KLUB	JEDAN OD NASIH IN-FINITIV-NIH ZA-PREBRAKA	G	SILJAK BOJA U JELENA, PARČOŽA	SUĐSKA ZASJEDANJA U SRPNIJEM VIJESTU	POKRAJINA UZ JEZERO CAD	LIŠAJ NA BRADI /m/	OLOVNI OKSID	MUGLI-MANSKO ŽENSKO IME	
NAŠ "ZLATNI" BOKSER IZ BU-DIMPEPTE											ŠPANSKO IME ZA DOLUBICI								
NOVINSKA REVLIJA S TISKO SLIKA												JUZO-AMERIČKI PLES U DVOJE							
GEOBINA LJEVAKA											ZAČIN ZA PITU/m/		FLATINA						
PUŠTINJA U ČILEU																			
PURA																			

Ljeto u boski

U utorak, 9. jula 1985. godine navršava se godina dana od smrti našeg dragog

BOŠKA BUBONJIĆA

Iz Malog Razboja

S ljubavlju i poštovanjem uvijek ćemo se sjećati njegovog plemenitog lika...
NJEGOVI NAJMILJI
060371

VESELINA MASLEŠE 13

RADNO VRIJEME:
OD 7.00 do 15.00
I SUBOTOM
OD 8.00 do 11.30

PRODAJEM automobil fiat 126 p, godina proizvodnje 1980, telefon broj 30-989 od 18,00 do 20,00 sati, Banjaluka. 060303

PRODAJEM automobil ladu karavan 1200, godina proizvodnje 1978, u ispravnom stanju. Mihail Pristaš, Trn, Ormianska ulica broj 53, telefon broj 784-167, Banjaluka. 060313

PRODAJEM hitno automobil dijano 6, vrlo povoljno, registrovan do 29. juna 1986. godine, informacije od 16,00 do 18,00 sati na telefon broj 48-453, Banjaluka. 060308

PRODAJEM automobil zastavu 75 u odličnom stanju, star pet godina i termoakumulacionu peč 4 kilovata, malo korišteno, telefon broj 56-489, Banjaluka. 060330

PRODAJEM automobil zastavu 750, telefon broj 51-591, Banjaluka. 1-3 060333

KUĆE

PRODAJEM u užem centru grada kuću. Informacije na telefon broj 52-186, zvati od 17,30 do 19,30 sati, Omer Hadžiselimović Ulica maršala Tita broj 30, Banjaluka. 060262

PRODAJEM kuću, dunum zemlje, useljivo odmah, vidjeti svakog dana od 20. jula 1985. godine, Anto Jurin, Kuljani broj 70, 1-1 060269

PRODAJEM kuću s voćnjakom, telefon broj 47-418 oko 21,00 sat, Banjaluka. 060370

ROTI KNEŽOPOLJKA BOSNASKA DUBICA

Komisija za radne odnose OOUR-a „Tkanina“ donijela je odluku kojom se raspisuje sljedeći

OGLAS

za prijem izvršilaca za obavljanje sljedećih poslova i radnih zadataka

1. TKALAC GLAT RAZBOJA - 2 (dva izvršilaca)
- radni odnos se zasniva na određeno vrijeme (12 mjeseci)

POSEBNI USLOVI:

- KV Ikač,
- radno iskustvo 6 (šest mjeseci).
OPŠTI USLOVI - propisani su članom 168. Zakona o udruženom radu.

Rok za prijavljivanje je 8 dana od dana objavljivanja oglasa u sredstvima javnog informisanja. Uz prijavu je obavezno predočiti dokazne isprave kojima se obezbjeđuje ispunjavanje opštih i posebnih uslova, (uvjerenje o traženom stepenu stručne spreme, izvod iz MKR, i potvrdu o radnom iskustvu), te ostale dokaze potrebne za prijavljivanje na oglas.

Prijave i dokazne isprave slati na adresu: ROTI „Knežopoljka“, Bos. Džubica, Ul. Nikole Luketića 109, sa naznakom: za oglas, putem PTT, Bos. Džubica.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

Dana 6. jula 1985. godine navršava se tužnih četrdeset dana kako ostado smo bez našeg dragog supruga, tate, brata i djeđa

MIHAJLA (VASILIJA) LAKICA

Ponosni smo što smo ga imali, žalosni što smo ga izgubili. Toga dana u 12,00 sati posjetićemo njegov grob u 12,00 sati, položiti cvijeće i dati dužno poštovanje na Rebrowačkom groblju u Banjaluci. Hvala svim rođacima, prijateljima i komšijama.

NJEGOVI NAJMILJI:
SUPRUGA, SINOVI, KĆERKA, SNAHE I UNUČAD
060400

Dana 6. jula 1985. godine navršava se deset godina od smrti našeg dragog supruga i oca

MLADENA SUMONJE

milicionera

Uvijek ga se rado sjećaju njegovi najmiliji. Dana 7. jula 1985. godine u 10,00 sati posjetićemo njegov grob.

060405

Dana 7. jula 1985. godine navršava se osam tužnih godina od smrti našeg dragog

ĐORĐA INJCA

Iz Laktaša

Toga dana u 10,00 sati posjetićemo njegov grob u Klasićama i položiti cvijeće.

OŽALOŠČENA PORODICA
060374

ZAVOD ZA IZGRADNJU BANJALUKA

Na osnovu odluke Radničkog savjeta broj 02-4591-6-3/85 od 27.6. 1985. godine Komisija za likvidaciju osnovnih sredstava objavljuje usmenu javnu

LICITACIJU

za prodaju rashodovanih vozila sa ugrađenim uređajima za pogon na tečni gas

1. kombi „TF 1500“, BL 932-85, nabavljen 1980. godine, nije u voznom stanju, registrovan do oktobra 1985. godine, početna cijena 150.000.- dinara.
2. kombi „TF 1500“, BL 939-27, nabavljen 1980. godine, nije u voznom stanju, registracija istekla, početna cijena 150.000.- dinara.

Licitacija će se obaviti 12. jula 1985. godine (petak) u 9 sati iza poslovnog objekta Zavoda u Ulici Akifa Šeremeta bb, baraka „D“ u Banjaluci.

Pravo učešća na licitaciji imaju sva pravna i fizička lica koja izvrše uplatu iznosa od 10 % od početne licitacione cijene vozila na blagajni Zavoda u Ulici Marije Bursać br. 4/IV. Uplate će se primati na dan 11.7. 1985. godine (četvrtak) u vremenu od 8 do 14 sati, a istog dana u istom vremenu vozila se mogu pogledati u Ul. Akifa Šeremeta bb, baraka „D“, uz prisustvo jednog člana Komisije. Kupac vozila snosi sve troškove oko prenoša prava vlasništva.

Kako se prodaja vrši po sistemu viđeno — kupljeno, isključuje se mogućnost ulaganja prigovora na kvalitet vozila.

Kupac je dužan po obavljenoj licitaciji izvršiti uplatu i preuzeti vozilo u roku od 3 dana, a u suprotnom će se smatrati da je odustao od kupnje i gubi pravo na povrat uplaćenog učešća.

ZAVOD ZA IZGRADNJU BANJALUKA

Javljamo tužnu vijest da je naš član kolektiva i drug

MIŠO ŽIVOINOVIĆ

Nesretno izgubio život dana 4. jula 1985. godine u 27. godini života. Smrću druga Miše naš kolektiv je izgubio vrijednog radnika, iskrenog druga i prijatelja. Sahrana će se obaviti u

subotu 6. jula 1985. godine u 14,00 sati na Novom groblju u Banjaluci.

RADNI LJUDI OOUR-a „BOSANKA“ BANJALUKA

Tužnim srcem obavještavamo rodbinu, komšije i prijatelje da je tragično izgubio život dana 4. jula 1985. godine u 27. godini života naš dragi i nikad neprežaljeni sin i brat

MIŠO ŽIVOINOVIĆ

Sahrana će se obaviti u subotu 6. jula 1985. godine u 14,00 sati na Novom groblju u Banjaluci.

VJEČNO OŽALOŠĆENI:
majka DARINKA, sestra RADMI-
LA i ostala rodbina

Dana 7. jula 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od kada je prestalo da kuca plemenito srce naše drage majke, bake i prabake

TEKLJE HRUBI

U subotu, 6. jula 1985. godine u 16,00 sati posjetićemo njen grob na groblju „Sveti Marko“ u Banjaluci i okliti ga cvijećem.

VJEČNO OŽALOŠĆENE PORODICE: HRUBI, HORVAT, STEFANJUK, PAVLEŠIN I KU-
PČAK te ostala mnogobrojna porodica, prijatelji i komšije 060375

Dana 6. jula 1985. godine navršava se sedam tužnih godina od kako izgubismo našeg dragog i najmilijeg

MILOMIRA MILOG CRLJENICU 1978-1985.

Ostao je da živi u nama i našim srcima sa svom svojom plemenitošću i dobrotom.
S ljubavi

PORODICA CRLJENICA
060349

Dana 7. jula 1985. godine prođe četrdeset tužnih dana otkako nas je cvijetu mladosti zauvijek napustio naš dragi i nikad nezaboravni sin, otac, suprug i brat

UGLJEŠA ĐURIĆ

U nedjelju 7. jula 1985. godine posjetićemo grob našeg dragog Uglješe, položiti cvijeće i zaliti ga suzama.

OŽALOŠĆENA RODBINA:
otac BOJIN, majka SLAVKA, kćerka SLADANA, su-
pruga MARICA, brat NEBOJŠA i sestra HELKA
060376

Dana 5. jula navršava se 40 tužnih dana od kada nas je napustila naša draga supruga, majka i sestra

RADMILA JAKŠIĆ ROĐENA RADUJKOVIĆ

U nedjelju, 7. jula u 11 sati posjetićemo njen grob i položiti cvijeće.

Koristimo priliku da zahvalimo svim prijateljima i komšijama, osobito Hematološkog odjela Insterne klinike, RO „Ince“, OOUR-a Ugostiteljstvo, RO „R. Čajavec“, OOUR-a PRP, na ukazanoj pomoći i razumijevanju u teškim trenucima.

Ožalošćene porodice JAKŠIĆ I RADUJKOVIĆ
060390

U subotu, 6. jula 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od smrti našeg dragog

MILADINA MAJINA SANDIĆA

Toga dana u 11,00 sati posjetićemo grob pokojnika u Šeškocima, a potom se sastati u kući žalosti. Ovim povodom želimo zahvaliti rodbini, prijateljima, komšijama i svima koji prisustvovali sahrani pokojnika i uputili nam izraze saučešća.

Pozivamo rodbinu, komšije i prijatelje da nam se pridruže.

OŽALOŠĆENA PORODICA
060338

Dana 2. jula 1985. godine navršilo se pet godina od prerane smrti našeg dragog

DOBRIVOJA KREMENOVIĆA

22.8.1952.-2.7.1980.
iz Borkovića

Dana 7. jula 1985. godine, nedjelja, u 10,00 sati obići ćemo njegov grob na groblju Kremenovići, položiti cvijeće u znak zahvalnosti i priznanja za sve što je učinio za svoje najmilije.

NJEGOVI NAJDRAŽI
060402

Dana 9. jula 1985. godine navršava se šest tužnih mjeseci od smrti naše drage supruge i majke

DANICE JEŠIĆ, rođene BUDIĆ

S tugom čuvaćemo trajnu uspomenu na njene izuzetne ljudske vrline i dobrotu.

Toga dana izaći ćemo na njen grob, položiti cvijeće i zaliti ga suzama.

OŽALOŠĆENA PORODICA JEŠIĆ
060382

Dana 6. jula 1985. godine navršava se četrdeset dana od smrti našeg dragog supruga, oca, djeda, tasta i svekra

MIRKA S. ANTIĆA

Toga dana u 11,00 sati posjetićemo njegovu vječnu kuću i položiti cvijeće. Zahvaljujemo Radnoj organizaciji „Metal“, RKUD-u „Vaso Pelagić“ Banjaluka, mnogobrojnoj rodbini, komšijama i prijateljima.

OŽALOŠĆENA PORODICA
060378

Dana 7. jula 1985. godine navršava se deset tužnih i bolnih godina od iznenadne smrti našeg dragog i nikad neprežaljenog sina, oca i brata

DRAGANA SLADOJEVIĆA

Teško nam je shvatiti da te više nema među nama, što si otišao bez izražene želje i poruke. Tvoja iznenadna smrt ostavi nam praznu i nelizlječivu ranu u našim srcima. Obavještavamo svu rodbinu, prijatelje i komšije da ćemo toga dana u 11,00 sati posjetiti njegovu vječnu kuću na Novom groblju u Banjaluci i okliti je cvijećem.

VJEČNO OŽALOŠĆENI:
MAJKA, SIN, KČERKA I BRAT
060381

SA KUDOM „KARLO ROJC“ U HOLANDIJI I SR NJEMAČKOJ (6)

FABRIKA ŽIVOTA

● U nju se ne može ući, ali nešto znači proći pored „fabrike života“ u kojoj se mjesečno napravi gotovo dvije hiljade pejsmekera, koji će produžiti isto toliko života ● Muzej igraćaka, jedinstven u svijetu

„Blatare“, nekadašnje obilježje Holandije, danas pod zaštitom države

Nije bilo prilike zbog specifične djelatnosti da posjetimo „Fabriku života“ u Rodenu. Ovdje se pod pokroviteljstvom američke firme „Kortis-Evropa“ proizvode pejsmekeri.

Rade se isključivo po specijalnim narudžbama i u prosjeku 1.900 komada mjesečno.

Nedaleko od Rodena nalazi se, pod zaštitom države, „plaggenhut“ ili blatare-sirovinske kuće koje su pravili siromašni Holanđez i prije stotinu godina.

Na kraju boravka u Rodenu Banjalučani su posjetili Dječji muzej, jedinstvenu kulturnu instituciju u svijetu. Muzej je na inicijativu turist-biroa počeo rad 1960. a ekspozitni kojih ima oko deset hiljada potiču iz perioda od 1700. do 1940. godine. Skupljani su iz porodičnih zbirki, a odlikuju se minijaturama i služili su isključivo za dječju igru. Imaju ovdje i ekspozitna neprocjenjive vrijednosti.

Slobodnog vremena u Rodenu bilo je veoma malo. Amateri „Karla

Roja“ su ga iskoristili za obilazak prodavnica i butika. Standard je ovdje takav da im nije dozvoljeno da sve ono što se svidi i kupe. Jedna majica „La Costa“ košta 99 guldena.

Najznačajniji nastup donio im je mnogo radosti. Domaćini su bili oduševljeni kvalitetom programa i pozvali su ih da i iduće godine budu njihovi gosti.

Pjesma se orila do duboko u noć, mada je jutro značilo dalek put.

Cijeli dan u autobusu, a uveče vedri i nasmijani igraju za jugoslovenske radnike u SR Njemačkoj u Linteštadu.

„Noć u Linteštadu, posjeta klubu Jugoslovena u Nürnbergu, pa klug put do kuće. Holandija je ostala iza njih, a oni puni utisaka o ovoj lijepoj zemlji došli kući, s radom da će je ponovo vidjeti, ali u proljeće, u doba tulipana.

Mesud MUJIĆ
KRAJ

DEMONSTRANT I POLICIJA

Sprej u oči

Nije trebalo mnogo da se demonstranti sklone sa ulice australskog grada. Okladna pred policajcima koji su na njih usmjericili antipozornost aparate sa svojim puferom. Povod za demonstracije — putovanja isključivo za crnce — istopio se ispod zagušljive zavjese. (Foto-Rojter)

AUKCIJE

Afrika na cijeni

LONDON — Na aukcijama u Londonu je prodato više od 30 vrijednih umjetničkih djela starih afričkih plemena. Prodavači su koristili ljudi iz kamenog doba. Oni žele da dokažu kako su neolitska plemena prije 2.500 godina plovila iz Indonezije na Madagaskar. Na put su krenuli s Balija 3. juna, ali im je otvoreno more do sada priredilo niz iznenađenja. Najteže im je što svakih pola sata moraju da iz starovremenskog čamca bacaju vodu.

PUTOVANJE ODVAŽNIH U čamcu praroditelja

● Sedmero hrabrih putnika čamca, konstruisanog u stilu onog iz kamenog doba, nastaviće svoj put preko Indijskog okeana, ka Madagaskaru, kada se jedina žena iz posade oporavi od morske bolesti u jednom pristaništu na Kokosovim ostrvima

Ovih dana su morali da pristanu na Kokosova ostrva, podijeli neuspjeh približavanja Uskršnjim ostrvima, gdje su ih visoki talasi vraćali prema pučini. Hrabra posada namjerava da nastavi put, čim jedina

žena među njima, 59-godišnja Kolin Pat sa Novog Zelanda, predravi od morske bolesti. Oni planiraju da sredinom avgusta stignu do Madagaskara.

SUSRETI

Raspjevani Krajišnik

● Ovih dana izišla je prva LP ploča Vladimira Pristojka Krajišnika, interpretatora narodne muzike i radnika banjalučkog „Čajaveca“

U ličnu diskografsku kuću „Helidon“ iz Ljubljane ovih dana je svjetlost dana ugledao album grvenac Banjalutanina Vladimira Pristojka Krajišnika s naslovnom kompozicijom „Zidao sam kule“.

Postojani uvjerenje da će jednog dana snimiti ploču i uvrstiti se u bespočetnu konkurenciju jugoslovenske estrade konažno se ostvarilo.

— Još prije dvije godine napravio sam snimke za sarajevski „Diskoton“ i uz povoljne ocjene dobio „vizu“ za snimanje ploče. No, onima koji su u toku zbivanja u ovoj disk-kući poznato je da je ona posljednjih godina uspjela da privoli neke jugoslovenske estradne zvijezde (Zdravko Čolić, Bijelo dugme, Halid Bešlić...) da potpišu ekskluzivne ugovore, što je nas mlade bacilo u drugi plan. Imao sam sreću da ubrzo upoznam producenta Zorana Brankovića koji je, čuvši moje sumnje,

sav posao oko realizacije ploče preuzeo na sebe. Uputio me na provjerene beogradske kompozitore u ovoj branji Mladu Nikolića i Nikolu Stefanova, te izvršnog tekstopisca Krasnu Janković koji su uradili najveći dio posla oko pripreme materijala, priča Vladimir.

Na svojoj prvoj ploči Krajišnik se pojavljuje i kao kantautor.

Vladimir Pristojko radi u „Čajavčevom“ Inženjeringu, a već deset godina se poluprofesionalno bavi narodnom muzikom, svirajući i pjevajući po raznim ugostiteljskim objektima.

Uostalom, mnoge njegove kolege, danas velike zvijezde estrade, upravu su na isti način „učile zanat“. Ne krije zadovoljstvo i radost zbog ostvarenog cilja, a ukoliko ga ne „progutaju“ nezvjesne vode estrade, sudeći bar prema pri-

ratnom i čistom glasu, uz neopornu muzikalnost, ima sve šanse da se za njegovo ime još čuje
Zlatko ROGIĆ

